

SOCIAL DEMOKRATEN

2 • JUNI 2023

**SKILLS-VINDER
GRY ASTRUP:
FOLKESKOLEN
SKAL VÆRE
MERE PRAKTISK**

**TESFAYE VIL HAVE FLERE UNGE
PÅ ERHVERVSUDDANNELSERNE**

**HELLE DEGN SER TILBAGE:
50 ÅR MED FRI ABORT**

6

MASSER AF STEMNING TIL 1. MAJ

Det blev traditionen tro en 1. maj med masser af politiske taler og god stemning rundtom i landet. Vi har samlet billeder og taler fra hele landet.

14

FLERE UNGE SKAL VÆLGE ERHVERVSUDDANNELSERNE

Hvordan ændrer vi vores uddannelser, så de bliver mere praktiske, flere unge vælger en erhvervsuddannelse, og vi hjælper de 42.000 unge, der hverken er i uddannelse eller arbejde? SOCIALDEMOKRATEN har mødt børne- og undervisningsminister Mattis Tesfaye.

18

SKILLS-VINDER VIL HAVE MERE PRAKTISK UNDERVISNING I FOLKESKOLEN

Gry Astrup Hansen er nyuddannet murer og har vundet DM i Skills tre gange. Hun tror på, at mere praktisk undervisning i folkeskolen vil få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse.

24

HISTORISK TILBAGEBLIK: 50-ÅRET FOR FRI ABORT I DANMARK

Det er i år 50 år siden, at Danmark indførte fri abort. SOCIALDEMOKRATEN har talt med Helle Degn, som tilbage i 1973 var Socialdemokratiets ordfører på det lovforslag, der indførte den frie abort.

- 3 Leder fra Mette Frederiksen
- 4 Nyt fra Christiansborg
- 6 Masser af mennesker, røde faner og arbejdersange til 1. maj
- 9 DSU-klumme
- 10 Wammen: Vi skal ikke udskyde problemerne
- 14 Mattis Tesfaye: Flere unge skal se mulighederne på erhvervsskolerne
- 18 Skills-vinder: Allerede i børnehaveklassen skal de have en murerske i hånden
- 20 Skoleleder: Vi skal have høje forventninger til alle børn
- 22 Vær med til at formulere fremtidens socialdemokratiske politik
- 24 50-året for fri abort: "Vi havde nogle heftige diskussioner"
- 26 Klimakampagne – vi får Danmark i mål
- 29 Endnu bedre vilkår for at være frivillig i Socialdemokratiet
- 30 Nyt fra EU
- 34 Noter og navne
- 36 Velkommen til Tage Johnsen

Gratis medlemsblad for Socialdemokratiet. Ansvarshavende: Partisekretær Lasse Ryberg. | Levering og adresseændring: medlem@socialdemokratiet.dk
 Design og grafisk produktion: OTW. | Tryk: Aller Tryk A/S. Fotos gengivet i bladet tilhører Socialdemokratiet, medmindre andet er angivet. Postadresse:
 Christiansborg, Socialdemokratiet, 1240 København K, 72 30 08 00. | Forside: Murer Gry Astrup Hansen. Næste nummer – nummer 3/2023 – 18. september 2023.
 Deadline for redaktionelt stof er 10. august 2023. Skal sendes til lars.wernblad@ft.dk. Redaktionen påtager sig intet ansvar for materiale, som indsendes uopfordret. | Annoncer: Kontakt redaktionen. | ISSN: 0906-4613. Titel: Socialdemokraten.

Tryksag
5041-0806

MIX
Papir fra
ansvarlige kilder
FSC® C121078

KÆRE SOCIALDEMOKRAT

AF METTE FREDERIKSEN, FORMAND FOR SOCIALDEMOKRATIET

Det er nu et halvt år siden, at Danmark fik en ny regering. Vi sagde før folketingsvalget, at vi mente, at der var brug for samarbejde. Derfor gik vi til valg på en regering hen over midten. Mange troede ikke på os. Men som altid er det en god idé at tro på, hvad Socialdemokratiet siger.

Min analyse i dag er den samme som dengang. Vi er nødt til at udfordre den måde, vi er vant til at gøre tingene på. For at tage livtag med de store udfordringer, vi som land står over for.

De sidste seks måneder har vi indledt dét arbejde. Vi har givet en udstrakt hånd til dem, der er hårdest ramt af prisstigninger. Vedtaget en akutplan for sundhedsvæsenet. Og sat turbo på den grønne omstilling med meget mere havvind. Faktisk så meget, at vi kommer til at kunne forsyne 10 millioner europæiske husstande med grøn strøm.

Vi har fortsat støtten til Ukraine, både militært og humanitært. Vi har gennemført en finanslov, som er ansvarlig og balanceret. Og som er historisk bred med hele syv partier bag sig – 132 af Folketingets 179 mandater. Selvom vi er en flertalsregering, ønsker vi at samarbejde med hele Folketinget.

En del af svarene på de udfordringer, vi ser for os, kan findes i regeringsgrundlaget. Noget har fået meget opmærksomhed. Andet lidt mindre. På side 6 står der eksempelvis, at regeringen vil tage initiativ til en "permanent trepartsinstitution". Det lyder måske lidt tørt. Men det er vigtigt.

For vores tids udfordringer løses ikke bedst blot med en flertalsregering eller politiske aftaler indgået alene på Christiansborg. Hvad enten det handler om manglen på arbejdskraft, styrkelsen af erhvervsuddannelserne eller en værdig tilbagetrækning efter et langt arbejdsliv, tror jeg på, at vi finder de

bedste løsninger i samarbejde mellem regering, fagbevægelse og arbejdsgivere. Trepartsinstitutionen nedsætter vi nu inden sommer.

Trepartsaftalerne har igennem danmarkshistorien vist deres værd. Mest iøjnefaldende har "Fælleserklæringen" fra 1987 måske været. Det var startskuddet til arbejdsmarkedspensionerne, der siden er blevet en helt central del af den danske velfærdsmodel.

Der har været mange flere siden. På spørgsmål om efteruddannelse, integration på arbejdsmarkedet og senest under pandemien så vi, hvordan arbejdsmarkedets parter tog ansvar. 17 trepartsaftaler blev det til. De var i høj grad med til, at Danmark kom godt igennem meget svære tider.

Det er med et oprigtigt ønske om at finde fælles svar, at regeringen nu indleder et tættere samarbejde med fagbevægelse og arbejdsgivere. Det skal uden tvivl også nok blive vanskeligt. Men det er ikke en grund til at lade være. Jeg er sikker på, at vi med det værktøj er i stand til at bringe Danmark bedre ind i fremtiden. 🌱

Mette Frederiksen

Mette Frederiksen
Formand for Socialdemokratiet

Ned med ventelisterne

Vores sundhedsvæsen er presset. Alt for mange danskere venter for længe på en operation. Og medarbejderne løber alt for stærkt. Derfor har vi aftalt med regionerne, at ventelisterne skal barberes kraftigt ned de næste to år.

Med akutplanen for sygehusvæsenet afsætter vi to milliarder kroner ekstra de næste to år. Pengene kan blandt andet bruges til at belønne ekstraarbejde. Flere skal tage del i arbejdet med patienterne, det skal være nemmere at hente udenlandske sygeplejersker, og modregningen fjernes for de efterlønnere, der tager en ekstra tårn.

Regeringen har også taget hul på debatten om, hvordan vi i fremtiden kan organisere sundhedsvæsenet endnu bedre. Blandt andet styrke forebyggelsen med et bedre samarbejde mellem kommuner, regioner og læger. I første omgang skal en kommission med eksperter komme med en række anbefalinger.

Foto: Marie Hald

Foto: Statsministeriet

DANMARK SKAL FORSYNE 10 MILLIONER HJEM MED GRØN STRØM

Klimakrisen kræver handling nu. Derfor skruer regeringen nu op for den grønne omstilling. I april var Mette Frederiksen vært for et Grønt Marienborgmøde med ledere fra erhvervslivet, eksperter, interesseorganisationer og politikere.

Her fremlagde regeringen blandt andet en plan for, hvordan Danmark skal nå klimamålet om at reducere udledningen af drivhusgasser med mindst 50 procent i 2025. Og en plan for en stor udbygning af havvind, så

Danmark vil kunne forsyne mere end 10 millioner danske og europæiske hjem med grøn strøm.

– Jeg er virkelig stolt af Danmark. Ikke mindst når det kommer til klimakampen. For verden bliver varmere. Vi er ved at gøre uoprettelig skade på vores planet. Det er der ikke længere tvivl om. Heldigvis bor vi i et land, der har besluttet sig for at gøre noget. Handle. Og sætte massive kræfter bag en grøn omstilling, lød det fra Mette Frederiksen.

5.000 KRONER TIL 290.000 PENSIONISTER

Der kom sidst på foråret endnu en hjælpende hånd til nogle af de pensionister, som er hårdest ramt af inflationen. For et stort flertal i Folketinget vedtog at sende en ekstra check på 5.000 kroner til de cirka 290.000 pensionister, der modtager ældrecheck.

– Vi ønsker med hjælpen at give en håndsrekning til mennesker, der på grund af de høje priser har stået og fortsat står i en økonomisk svær situation. Samtidig skal vi sørge for ikke at puste yderligere til inflationen. Jeg mener, at vi med dette lovforslag har fundet den rette balance, fortæller beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen.

BEDRE ARBEJDSMILJØ OG MINDRE SOCIAL DUMPING

Et sikkert og sundt arbejdsmarked for alle danske lønmodtagere. Derfor blev der i april indgået en ny arbejdsmiljøaftale med historisk store investeringer i at skabe et godt og sundt arbejdsmiljø.

Der er afsat 1,3 milliarder kroner i aftalen til at fremtidssikre indsatsen for et godt arbejdsmiljø. Der er blandt andet fokus på at nedbringe arbejdsulykker, et bedre psykisk arbejdsmiljø og på indsatsen mod asbest.

Derudover er der afsat penge til at styrke indsatsen mod social dumping.

– Det er helt afgørende for regeringen, at det er sikkert og sundt at gå på arbejde i Danmark. Vi skal kunne holde til at arbejde hele vores arbejdsliv, og derfor er jeg glad for, at vi har indgået en ambitiøs og langsigtet aftale om et bedre arbejdsmiljø, siger beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen.

NYT FORSLAG STYRKER DEN DANSKE MODEL

Det skal fremover være billigere at være medlem af en fagforening. Derfor har vi hævet fradragsrette for faglige kontingenter. Regeringen ændrer også reglerne for private lønforsikringer. Fremover skal man betale mindst 1.300 kroner om året til en a-kasse, før man kan få fradrag for en privat lønforsikring.

– Vi skal styrke den danske model og vores fagforeninger, så indsatsen mod social dumping bliver endnu mere effektiv. Det er et øget fradrag for fagforeningskontingenter og en ændring af fradragsretten for private lønforsikringer med til at sikre, siger skatteminister Jeppe Bruus.

Foto: Lars Bertelsen

HEUNICKE SKÆRPER KURSEN OVER FOR PFAS

Miljøminister Magnus Heunicke skærper nu kursen over for PFAS-stoffer. Konkret vil han næsten fordoble det antal PFAS-stoffer, der testes for i vores drikkevand. Det skal give bedre kvalitet af drikkevandet og sikre, at vi trygt kan drikke vandet fra vandhanen.

– Vi tager PFAS meget alvorligt og kigger på alle muligheder for at sætte ind og samtidig sikre, at PFAS ikke ender i vores produkter, fødevarer eller drikkevand. Der er allerede gjort et stort arbejde, og på baggrund af det skærper vi nu kravene til vores drikkevand, så PFAS ikke ender ude i vandhanerne, fortæller Magnus Heunicke.

Magnus Heunicke har også taget initiativ til et nationalt forbud mod PFAS i brandslukningsskum. Og regeringen arbejder på en national handlingsplan, som skal beskytte både mennesker og natur mod konsekvenserne af PFAS. Samtidig arbejder Danmark sammen med en række andre lande på et forbud mod PFAS på EU-plan.

Foto: Keld Navntoft

INGEN UNGE SKAL STEMPLER I FOLKESKOLEN

Det skal være slut med, at unge stemples som "ikke-uddannelsesparate", når de forlader folkeskolen. For alle unge er parate til noget. Et stort flertal i Folketinget er derfor blevet enige om at afskaffe de såkaldte uddannelsesparathedsvurderinger, som i dag vurderer eleverne både personligt, socialt og fagligt.

Afskaffelsen vil samtidig betyde mindre bureaukrati, fordi der i dag bruges mange ressourcer på vurderingerne. I stedet kan man nu bruge kræfterne ude på skolerne på at vejlede eleverne ind på de rigtige uddannelser.

– Jeg er meget glad for, at vi nu afskaffer bureaukrati i folkeskolen, så lærerne kan bruge tiden på at undervise og være sammen med eleverne, lyder det fra en tilfreds børne- og undervisningsminister, Mattias Tesfaye.

MASSER AF MENNESKER, RØDE FANER OG ARBEJDETSANGE TIL 1. MAJ

Det blev traditionen tro en 1. maj med masser af politiske taler og god stemning rundt om i landet. Styrkelsen af den danske model gik igen i mange af talerne.

Højt solskin, politiske taler, fadøl og arbejdersange. Igen i år blev arbejderens internationale kampdag fejret den 1. maj med massevis af arrangementer over hele landet. Socialdemokratiske ministre, folketingsmedlemmer, borgmestere og byrådspædaler talte om alt fra den nære velfærd til grøn omstilling og krigen i Ukraine.

Statsminister Mette Frederiksen startede dagen på et propfyldt Arbejdermuseum i København, hvor hun blandt andet slog fast, at Socialdemokratiet og

fagbevægelsen har meget at samarbejde om i fremtiden, når det kommer til at styrke den danske model og sikre et godt arbejdsliv for danske lønmodtagere. – Vi har meget, vi skal nå sammen. Rigtig meget. Det er jeg også sikker på, at vi vil.

INVITATION TIL ARBEJDSMARKEDETS PARTER

Regeringen havde få dage før 1. maj lanceret et forslag om en permanent trepartsinstitution, hvor regeringen, fagbevægelsen og arbejdsgivere i fællesskab skal forsøge at løse nogle af tidens store opgaver. Det foldede hun også ud 1. maj.

– Jeg er derfor også glad for, at vi nu starter en permanent trepart. Jeg har store forventninger til den. Vi skal finde de løsninger, der rækker ud over næste valgperiode og giver sikkerhed og tryk for danskerne. Må jeg ikke i den anledning allerede nu sige tak til arbejdsmarkedets parter. Det gælder arbejdsgiverne, det gælder fagbevægelsen. For at tage godt imod invitationen og den ånd, der ligger deri. Heller ikke den opgave bliver let. Men jeg er sikker på, at vi ved fælles hjælp kan være i stand til at finde holdbare løsninger både for de nedslidte og for vores land.

I det hele taget fyldte spørgsmålet om den danske model meget dagen igennem. Justitsminister Peter Hummelgaard slog i sin tale hos 3F i Kastrup på, at det netop er i tider med kriser, at vores samfundsmodel skal vise sit værd.

– På trods af store udfordringer ved vi, at vores samfund står stærkt, og vi tror på, at det vil klare morgendagens udfordringer. Det betyder ikke, at Danmark er perfekt. Selvfølgelig ikke. Der er stadig uretfærdighed, der skal bekæmpes, og mennesker, som skal hjælpes. De kampe skal vi aldrig glemme og slet ikke på 1. maj.

Også skatteminister Jeppe Bruus talte om vigtigheden af et stærkt fællesskab: – Modsat den førte politik under finanskrisen har vi efter coronakrisen insisteret på en ansvarlig og social retfærdig økonomisk politik! Vi har investeret målrettet i at sikre fuld beskæftigelse. Noget at stå op til hver morgen, lød det.

FOKUS PÅ BØRN OG UNGE

Mange taler satte også fokus på den nære velfærd og ikke mindst på de børn og unge, som har det svært. – I år har jeg dedikeret mine 1. maj-taler til børnene. Til de børn i Danmark, der har det svært. Børn, der har oplevet misbrug, vold og svigt. Børn, der dukker sig under bordet. Bliver slæbt med på værtshus og glemt. Børn, der bliver råbt ad, slået og misbrugt. Vi har som samfund et særligt ansvar for de børn, lød det 1. maj fra Pernille Rosenkrantz-Theil.

I Odense brugte borgmester Peter Rahbæk Juel 1. maj til at sætte fokus på de 1.435 unge i Odense Kommune, der hverken er i arbejde eller uddannelse.

– Der findes ikke nogen let løsning. Men nogen skal tage et ansvar for at ændre 1.435 unges situation. Det ansvar vil jeg gerne tage på mig. Ikke bare som borgmester – men først og fremmest som socialdemokrat. Fordi ingen børn og unge fortjener at befinde sig på samfundets skyggeside.

GRØN OMSTILLING OG FORTSAT STØTTE TIL UKRAINE

På Bornholm slog klimaordfører Lea Werme på, at den grønne omstilling skal gå hånd i hånd med sociale hensyn. – Vi skal både skabe en grønnere fremtid og sørge for, at vores svar på den grønne omstilling er socialt bæredygtige. Så vi skaber nye arbejdspladser, også for Produktionsdanmark, som vi allerede har gjort det med bl.a. vindmølleindustrien og energi-effektivisering, lød det.

Også den fortsatte militære og civile støtte til Ukraines frihedskamp gik igen i mange af de socialdemokratiske 1. maj-taler. Netop solidariteten med Ukraine var også en vigtig del af symbolikken i årets officielle 1. maj-plakat, som er skabt af kunstneren Anita Falbe Cleyton. 🌹

1. MAJ-PLAKATEN

Årets socialdemokratiske 1. maj-plakat er skabt af kunstneren Anita Falbe Cleyton. Hun fortæller selv sådan her om baggrunden for plakaten:

– Jeg har valgt at male plakaten i en positiv og opløftende ånd. Flamingodanseren i forgrunden er for mig en manifestation af women power! En stærk kvinde, der selvsik-

kert og elegant viser sin passionerede dans for folket. Hun er også en manifestation af selve fanen. Den røde kjole og sløret svøber sig om hende, og hun bliver nærmest ét med det. De ukrainske farver er til stede i himmel og jord og symboliserer vores fællesskab med vores naboer i krig. Det er forår, folket fester, og bøgen er sprunget ud.

Vi har hjulpet mere end 250 produktionsvirksomheder med at blive klimaklar

Danske virksomheder kan forme en grønnere fremtid. DI's opgave som Danmarks største erhvervsorganisation er at sikre, at det er god forretning at omstille sig og gøre en klimaforskel for Danmark og i verden.

Nogle virksomheder leverer allerede verdenskendte grønne produkter fra Danmark. Andre virksomheder er lige begyndt deres omstillingsrejse.

Med programmet **Klimaklar Produktionsvirksomhed** kan alle produktionsvirksomheder få adgang til viden og værktøjer, så de selv kan beregne deres CO₂-aftryk og få overblik over reduktionsmuligheder.

Læs mere på di.dk/klimaklar

INDUSTRIENS FOND

KLIMAKLAR
PRODUKTIVIRKSOMHED

TIL KAMP MOD SPILINDUSTRIEN

AF KATRINE EVELYN JENSEN, FORBUNDSFORMAND FOR DANMARKS SOCIALDEMOKRATISKE UNGDOM (DSU)

Det er desværre et alarmerende syn, der møder mig, når jeg besøger særligt handelskoler rundt i landet. Mens pigerne sætter sig i kanten for at snakke om den kommende weekends fest, bliver drengene i klassen. Deres blikke er forstenet rettet mod hver deres computerskærm. På den ene er det Mr Greens kasinospil, der kører. En anden er inde på Oddsets hjemmeside for at finde ud af, hvilke kampe der skal spilles på. En tredje har gang i et Call of Duty-spil, hvor han allerede har brugt flere tusind kroner på skins og loot boxes.

Vi har et problem med spilafhængighed i Danmark. Ikke bare blandt den voksne befolkning. Problemerne har i den grad også hobet sig større blandt børn og unge. I dag har 24.500 børn og unge under 18 år problemer med spil og betting. Det er særligt unge drenge, der har en problematisk spilleadfærd. Tendensen har været støt stigende siden liberaliseringen af spilmarkedet. Det er meget bekymrende.

I Danmark er det ulovligt at købe spil for penge, når man er under 18 år. Derfor er det også helt vildt, at så mange børn og unge under 18 år lever med alvorlige spilproblemer. Det vidner om en syg kultur i spilbranchen. En kultur, der er løbet løbsk, og som ikke har været sit ansvar bevidst. Derfor er DSU klar til kamp mod spilindustrien!

Først og fremmest skal vi sætte en stopper for den voldsomme markedsføring af pengespil, der foregår overalt i vores dagligdag. Siden 2012, hvor spilmarkedet blev liberaliseret, er antallet af reklamer og radiospots mere end fordoblet.

Den daværende S-regering foreslog i 2022 et udspil på spilområdet, hvor man blandt andet ville forbyde reklamer for pengespil i forbindelse med sportsbegivenheder. Det er DSU meget enig i. Men i DSU vil vi gå meget længere. Vi vil helt

forbyde sportsklubber i enhver sportsgren at lade sig markedsføre for spilvirksomheder.

Lad os bare tage et kig på fodboldverdenen. Her lader en af Danmarks største klubber, FCK, sig markedsføre for spilvirksomheden Unibet. Ovenikøbet som en af sine hovedsponsorer.¹ Det er mig ubegribeligt, at det er tilladt for FCK at reklamere for spilvirksomheder. Særligt taget i betragtning at næsten 200.000 børn og unge i alderen 7-18² år går til fodbold. Det er jo helt gask!

Men det er ikke kun i sportsverdenen, der er problemer. Det er også stadig alt, alt for let for børn og unge at få fingrene i pengespil. Derfor skal vi også straffe kiosker og deres bagmænd, som sælger pengespil til børn og unge under 18 år, endnu hårdere. Kioskerne skal rammes hårdt på pengepungen, når de bliver taget for ulovligt salg af spil til børn. Bliver de opdaget gentagne gange, skal kioskerne helt lukke og dreje nøglen om. Det kræver, at kontrollen med kioskerne bliver skærpet markant.

Generelt set skal vi beskytte børn og unge meget mere mod spil og betting, end vi gør i dag. Hvis det alene stod til DSU, så skulle man lovgive om et totalforbud mod reklamer for pengespil og betting. Både fysisk, i tv og online. Børn og unge er på deres iPhones og internettet mange timer om dagen. De bliver

bombarderet med spilreklamer, som prøver at lokke dem til at deltage i spiluniverset. Vi kender dem jo alle. Spil nu, Mr Green, LeoVegas Casino og så videre og så videre. Konstant bliver vi eksponeret. Men det skal være slut!

For børn og unges spilleproblemer kommer til at have betydning for deres trivsel og velvære. Hvis man som ung får store problemer med gæld og spilleafhængighed, vil det uden tvivl have indflydelse på den mentale styrke, ens relationer og fællesskaber.

Derfor er det altafgørende, at vi i endnu højere grad beskytter børn og unge mod spilverdenens grusomme væsen. For tallene taler deres tydelige sprog. Spilverdenen og spilreklamer har indflydelse på børn og unges spilleadfærd. Den onde cirkel skal brydes. Derfor går DSU til kamp mod spilindustrien! 🚫

Med venlig hilsen
KATRINE EVELYN JENSEN

¹ <https://www.fck.dk/indhold/hovedsponsor>

² <https://www.dbukoebenhavn.dk/nyheder/2023/marts/kaempe-fremgang-i-medlemmer-blandt-boern-og-unge/>

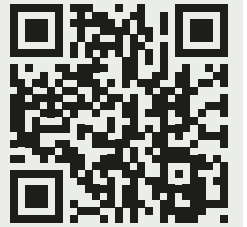

BLIV DSU'ER

Vil du støtte DSU'ernes lokale arbejde?

Bliv støttemedlem! Dit kontingent går ubeskåret til den lokale DSU-afdeling, og du modtager samtidig DSU's medlemsblad DSU'eren.

Du kan blive (støtte) medlem her:

dsu.net/medlemskab/meld-dig-ind

NICOLAI WAMMEN:

HVIS VI IKKE HÅNDLER ANSVARLIGT, SÅ SKUBBER VI PROBLEMERNE FORAN OS

Selvom det går godt med dansk økonomi, så er der stadig store udfordringer i fremtiden. Både når det handler om penge og manglen på medarbejdere, fortæller finansminister Nicolai Wammen til **SOCIALDEMOKRATEN**.

AF LARS WERNBLAD

“Det er en stram og ansvarlig finanslov”. Sådan lød det fra finansminister Nicolai Wammen, da et stort flertal i Folketinget på hele syv partier præsenterede årets aftale om finanslov. Men hvorfor al den snak om stram og ansvarlig? Og hvorfor bliver regeringen ved med at tale om vigtigheden af at iværksætte reformer, som kan ruste dansk økonomi til fremtiden?

For kaster man et blik på dansk økonomi, så ser den ud til at have det rigtig godt. Der er overskud i den danske statskasse. Gælden er rekordlav. Beskæftigelsen er høj, og arbejdsløsheden er meget lav. Og senest er der kommet nye tal, som viser, at der er endnu flere penge i det såkaldte økonomiske råderum, end politikerne troede, da man skrev regeringsgrundlaget.

SOCIALDEMOKRATEN har derfor spurgt finansminister Nicolai Wammen, hvorfor regeringen fastholder at tale om en stram økonomisk politik og vigtigheden af at iværksætte reformer.

Hvorfor har du gjort en dyd ud af, at det er en "stram" finanslov, når vi samtidig kan se, at økonomien har det rigtig godt?

Det er jo meget positivt, at økonomien ser så god ud. Det er ikke mindst resultatet af, både at vi har gennemført vigtige reformer, og at vi under Covid-19-pande-

mien traf de rigtige valg, da vi valgte at holde hånden under både virksomheder og lønmodtagere. Jeg sad en anden dag og talte op på antallet af aftaler, som blev indgået, mens corona hærgede, og alene i foråret 2020 indgik vi på bare én måned seks aftaler, som var helt vitale for danske lønmodtagere og danske virksomheder.

Jeg er helt overbevist om, at hvis ikke vi havde gjort det, så havde dansk økonomi stået et helt andet sted i dag. Og i stedet for lav offentlig gæld, høj beskæftigelse, lav ledighed og de andre positive ting, vi ser for tiden, så havde vi haft stor risiko for virksomhedslukninger, høj ledighed, færre beskæftigede, høj offentlig gæld osv. Så jeg er både glad og stolt over, at vi sammen med et meget ansvarligt Folketing truffet de rigtige beslutninger på det rigtige tidspunkt. Det viser, at politik virker, når man vil det.

Grunden til, at vi nu har indgået en så stram finanslov, skyldes inflationen. For selvom vi har en stærk dansk økonomi, så skal vi være mere end almindeligt varsomme med at puste til inflationen. For havde vi på nuværende tidspunkt mere fut under dansk økonomi, så var der en betydelig risiko for, at inflationen i stedet for at falde, som vi ser det for tiden, var begyndt at stige igen. Og så havde danskerne igen set prisstigninger på mælk, grøntsager, brød, kød og alle de andre daglige fornødenheder. Derfor var det en stram finanslov, men til gengæld en meget målrettet finanslov med stærke socialdemokratiske mærkater.

Ser vi lidt længere frem, så viser tallene jo, at det går godt med økonomien. Går det ikke stik imod regeringens fortælling om en brændende platform under dansk økonomi, som skal begrunde nye reformer, fx afskaffelsen af store bededag?

Jeg kan godt forstå, at mange stiller sig det spørgsmål, for hvordan kan vi både have en stærk økonomi og så samtidig sige, at reformer er nødvendige? Svaret er egentlig ret enkelt. Vi kunne vælge at humpe videre og så håbe på, at velfærdssamfundet holder vores tid ud. Men hvis vi gør det, så skubber vi problemerne foran os, og så står vi i bedste fald i status quo og i værste fald med endnu større problemer.

For hvis vi spørger os selv: Er vi tilfredse med velfærdssamfundet, som det ser ud

i dag? Har vi de daginstitutioner og folkeskoler, som vi ønsker? Har vi tilstrækkeligt med værdighed i ældreplejen og socialpolitikken? Er vi tilfredse med behandlingen og ventetiderne på sygehusene og i psykiatrien? Har de offentligt ansatte ordentlige arbejdsvilkår? Her tror jeg, at de fleste vil være enige med mig i, at det knager gevaldigt i fugerne rundt omkring.

En anden udfordring er, at selvom økonomien ser god ud nu, så står vi over for en udvikling, der kræver en endnu stærkere økonomi. I løbet af de næste syv år bliver vi f.eks. heldigvis 110.000 flere ældre og 40.000 flere børn. Stigende levealder og flere børn er et sundhedstegn, og det skal vi selvfølgelig glæde os over. Men det vil udfordre den offentlige sektor, der i forvejen er presset. Så opgaven er egentlig ret klar: Vi skal simpelthen sikre flere penge og flere hænder både for de ansattes og for brugernes skyld.

Men der er jo lige kommet nye tal, som viser, at det økonomiske råderum er endnu større end forventet? Vi har altså endnu flere penge at gøre godt med, end I troede, da I dannede regeringen?

Det større råderum er ikke bare noget, der falder ned fra himlen. Det er i høj grad konsekvensen af, at vi har ført en ansvarlig økonomisk politik. Der er særligt to årsager til, at råderummet er blevet større. For det første er der kommet mange udlændinge til Danmark for at arbejde. Det skyldes blandt andet, at vi håndterede coronakrisen rigtig godt i Danmark sammenlignet med andre lande, og dansk økonomi kom flyvende ud af coronakrisen. For det andet kan vi se, at flere og flere seniorer bliver længere på arbejdsmarkedet. Og derfor tyder det på, at de mange reformer og tiltag, der er taget af skiftende regeringer, virker bedre end ventet. Begge dele betyder, at vi får flere skatteindtægter, samtidig med at udgifterne til eksempelvis efterløn falder.

Nogle vil måske spørge sig selv, om det større råderum fjerner behovet for reformer. Svaret er enkelt: Det gør det ikke. Dels står vi med nogle kæmpe udfordringer på sundhedsområdet, på børneområdet, på ældreområdet, på uddannelsesområdet, på klimaområdet for bare at nævne nogle områder. Så de ekstra indtægter falder på et tørt sted. Dels er det regeringens mål, at vi skal levere et stærkere velfærdssamfund videre. Jeg så

→ gerne, at min efterfølger engang om 10 år konstaterer, at takket være de beslutninger, vi træffer nu, så går det bedre end ventet.

Hvem er det så konkret, der kommer til at skulle arbejde mere?

Vi kommer derfor til at tage kontakt til arbejdsmarkedets parter for at nedsætte en permanent trepartsinstitution. Det er kun rimeligt i en tid, hvor der sker store forskydninger på vores arbejdsmarked, og hvor vi har betydelige udfordringer. Der er især tre udfordringer, som vil være oplagte at drøfte med parterne. For det første hvordan vi får flere faglærte. For det andet hvordan vi kan tiltrække mere udenlandsk arbejdskraft på ordentlige løn- og arbejdsvilkår. Og for det tredje hvordan vi skaber bedre vilkår for seniorerne – både dem, der skal blive længere, og dem, der ikke kan. Det er den socialdemokratiske – og dermed rigtige – måde at gøre det på.

Hvorfor valgte I så også at bruge penge på skattelettelser i årets finanslov?

Nu er det jo ikke sådan, at socialdemokrater er modstandere af skattelettelser. Men vi er selvfølgelig meget optaget af, hvordan de gives. Og lige netop i den her finanslov prioriterede vi at forhøje personfradraget for unge under 18 år. Det øger for det første unges incitament til at tage et fritidsjob, og for det andet giver det helt konkret 4.000 lærlinge under 18 år mere på kontoen. Det kan vi som parti absolut stå inde for.

Jeg synes også, at det er værd at nævne, at vi fik en række stærke S-forslag med i den endelige finanslovsaftale. Jeg er særligt glad for den ekstra ældrecheck på 5.000 kr. til de mange pensionister, der har mindst, at vi forhøjer dagpengesatsen i de første tre måneders ledighed, og at vi fremover bruger flere penge på uddannelse af unge, der har det svært, samt på efteruddannelse af ledige. Det er socialdemokratisk hjerteblood. 📌

EKSEMPLER PÅ, HVAD DER NU BLIVER VIRKELIGHED MED FINANSLOVSAFTALEN:

Inflationshjælp

Der afsættes 2,4 milliarder kroner til at hjælpe de danske, der er hårdest ramt af inflationen. Blandt andet cirka 290.000 pensionister, som får en ekstra ældrecheck på 5.000 kr.

Højere dagpengesats i de første tre måneder

Fra 1. maj får dagpengemodtagere med en stærk arbejdsmarkedstilknytning mulighed for et tillæg på mere end 3.600 kroner i de første tre måneder af ledighedsperioden.

Bedre muligheder for efteruddannelse

Vi genindfører muligheden for at opkvalificere sig på 110 procent af dagpengesatsen inden for brancher med mangel på arbejdskraft. Så vi får mere faglært arbejdskraft i fremtiden, hvor behovet kun bliver større.

Flere midler til psykiatrien i 2023

Med finansloven bliver aftalen fra 2022 om en tiårsplan for psykiatrien nu ført ud i livet. Og der fremrykkes ekstra penge til at styrke den regionale psykiatri i 2023.

Løft af uddannelser

Der afsættes flere penge til uddannelsesområdet, blandt andet et stort økonomisk løft af den forberedende grunduddannelse (FGU), som skal hjælpe mange af de unge, som i dag står uden hverken uddannelse eller arbejde.

Forlænget barsel til tvillingeforældre

I finansloven afsættes en kvart milliard til 26 ugers ekstra orlov med barselsdagpenge til forældre til tvillinger.

Akutpakke til sundhedsvæsenet

Finansloven tilføjer to milliarder kroner til den aftale om akutplan for sundhedsvæsenet, der skal nedbringe de lange ventelister, som regeringen indgik med Danske Regioner i februar.

Fortsat genopretning af skattevæsenet

Finansloven afsætter de kommende år næsten to milliarder kroner til nye investeringer i skattevæsenet. Der skal ansættes 250 nye medarbejdere og åbne to nye skattecentre i Svendborg og Frederikshavn. Dermed vil der over de seneste år være ansat i alt 1.000 flere medarbejdere fordelt på otte nye skattecentre.

HVOR LÆNGE SKAL ERHVERVSUDDANNELSERNE VENTE?

Kære socialdemokrater

Igennem alt for mange år har skiftende regeringer svigtet erhvervsskolerne. Der er brug for et markant løft NU!

Hvis Danmark skal nå i mål med den grønne omstilling, er der brug for flere faglærte. Flere skal vælge en teknisk erhvervsuddannelse, der er afgørende for den grønne omstilling. Det gælder især VVS-energiuddannelsen. For den grønne omstilling kan ikke vente!

Der er brug for at investere massivt i erhvervsuddannelserne. Det er en bunden opgave for en socialdemokratisk ledet regering!

Billede fra en erhvervsskole: Her ses et ventilationsrør, som har været brugt, så det er blevet bulet, og der er kommet huller i, efter det tidligere er blevet monteret med skruer.

Jeg håber, at vores politikere vågner op og indser, hvor vigtigt det er, at vi investerer i erhvervsuddannelserne. For hvis vi skal gøre håndværksfagene attraktive, så er det afgørende, at vores uddannelser følger med tiden og pengene med behovet.

Nicolai Krølbøll, VVS-lærling

BLIK&RØR
ARBEJDERFORBUNDET

MATTIAS TESFAYE: ”LANGT FLERE UNGE SKAL HAVE ØJNENE OP FOR MULIGHEDERNE PÅ ERHVERVSSKOLERNE”

Folkeskolen skal være mere praktisk, flere unge skal vælge en erhvervsuddannelse, og så skal vi have en langt bedre indsats over for de cirka 42.000 unge, som hverken er i uddannelse eller arbejde. Mattias Tesfaye lægger op til store forandringer af vores uddannelsessystem – og han vil gerne høre din holdning!

Vores uddannelsessystem er blevet skævt. Det bliver lagt for meget vægt på det boglige, mens det praktiske og kreative fylder for lidt. For få unge vælger en erhvervsuddannelse, og vi har stadig en alt for stor gruppe af unge, omkring 42.000, som hverken er i gang med en uddannelse eller er i arbejde.

Sådan lyder en del af diagnosen fra undervisningsminister Mattias Tesfaye, som SOCIALDEMOKRATEN har mødt til en samtale om et af regeringens store signaturprojekter. Nemlig en gennemgribende forandring af hele vores uddannelsessystem og en markant indsats for at give alle børn og unge de bedste forudsætninger for at begå sig videre i livet. Det sker forud for, at der sættes gang i en stor intern debat i Socialdemokratiet om netop de emner.

MERE PRAKTISK FOLKESKOLE

Mattias Tesfaye peger på, at ændringer skal starte i folkeskolen. Her er der brug for at ændre balancen mellem det boglige og det praktiske, mener den socialdemokratiske minister. I dag måles børnene i for høj grad på deres boglige evner, mener han.

– Der er brug for at tænke praktiske og teoretiske discipliner ind i alle fag.

Man må gerne have teori ved siden af det praktiske i f.eks. madkundskab, men der skal også være praktiske elementer i f.eks. engelsk og matematik. Derfor er jeg optaget af at sikre en bedre balance mellem skolens teoretiske, praktiske og kreative elementer, så flere føler sig motiverede og har lyst til at lære mere. En mere praktisk skole er nødvendig for nogle, men god for alle.

FAKTA: DANMARK BAGUD PÅ PRAKTISKE FAG

- I Danmark udgør praktiske fag i dag kun 14 pct. af timerne i udkolingen – mod 27 pct. i Sverige og 20 pct. i Norge.
- I en kortlægning giver 71 pct. af de adspurgte lærere udtryk for, at mere praktisk undervisning rummer et potentiale for højere elevmotivation, fordi det giver eleverne en oplevelse af at være handlekraftige.

Kilde: Undervisningsministeriet

Det fremgår også af regeringsgrundlaget, at uddannelsessystemet skal ændres for at sikre en bedre balance mellem bogligt,

kreativt og praktisk indhold. Mattias Tesfaye peger på, at Danmark faktisk skiller sig ud i forhold til vores nabolande: – Derudover handler det også for mig om at sikre flere praktisk-musiske fag i udkolingen. I Danmark har vi langt færre af de timer i udkolingen end vores nordiske naboer. Det er medvirkende til, at de praktisk-musiske fag træder i baggrunden i de sidste år i skolen, mener Mattias Tesfaye.

FLERE SKAL VÆLGE EN ERHVERVSUDDANNELSE

Netop balancen mellem det boglige og det praktiske sætter sig spor videre i uddannelsessystemet. Ikke mindst når de unge skal vælge ungdomsuddannelse efter 9. klasse. Som det fremgår af regeringsgrundlaget, kan fokus på det boglige være med til at ansprende størstedelen af eleverne til at vælge det almene gymnasium.

Gymnasiet er for mange blevet en automatreaktion efter grundskolen, og kendskabet til erhvervsuddannelserne på det moderne arbejdsmarked er blevet for lille. Derfor ligger der en vigtig opgave i at styrke de unges kendskab til erhvervsuddannelserne, inden de skal vælge ungdomsuddannelse.

– Langt flere skal have øjnene op for de gode muligheder, der er på de mere end 100 forskellige erhvervsuddannelser. Der er nærmest jobgaranti nu, og når vi ved, at vi helt praktisk ikke kan klare os i fremtiden uden flere faglærte, er det altafgørende, at vi indretter vores uddannelsessystem, så det bliver langt mere attraktivt at vælge en faglært uddannelse, mener Mattias Tesfaye.

FAKTA: KUN HVER FEMTE SØGER EN ERHVERVSUDDANNELSE

- Kun hver femte af eleverne, der søger ungdomsuddannelse efter 9. og 10. klasse, har søgt en erhvervsuddannelse.
- Næsten tre ud af fire har søgt en gymnasial uddannelse.
- Hver fjerde elev oplever ikke at få tilstrækkelig hjælp til at træffe sit valg.

Kilde: Undervisningsministeriet

Med til regeringens ønske om at styrke erhvervsskolerne hører også, at flere

unge vælger erhvervsskolerne frem for det almene gymnasium. Mattias Tesfaye ønsker i første omgang en diskussion om, hvem der skal gå i gymnasiet.

– I dag er de gymnasiale uddannelser blevet en forlængelse af folkeskolen for langt størstedelen af de unge. Det giver en række udfordringer både for de unge, for gymnasierne og for samfundet. Derfor vil jeg gerne undersøge, om det er de rigtige, der kommer i gymnasiet. Det skulle gerne være unge, der ønsker sig et højt niveau og har de boglige evner til at få en god studentereksamen og mulighed for at gennemføre en videregående uddannelse bagefter, mener han.

DE UNGE SKAL VIDE MERE OM ERHVERVSUDDANNELSERNE

Ansøbertallet kan virke paradoksalt, da der i disse år er stor efterspørgsel efter unge med en erhvervsuddannelse. Både i velfærdssamfundet, hvor der mangler social- og sundhedsmedarbejdere, og inden for den grønne omstilling, hvor der mangler faglært arbejdskraft til blandt andet at bygge nye vindmøller. Flere faglærte er derfor en del af svaret på nogle af tidens helt store udfordringer, mener Mattias Tesfaye.

Foto: Thomas Lekkfeldt / Ritzau Scanpix

Foto: Thomas Lekfeldt / Ritzau Scanpix

→ – Vi har brug for mange flere faglærte særligt i forhold til den grønne omstilling og for at sikre velfærden. Derfor skal vi styrke erhvervsuddannelserne økonomisk, som vi også gik til valg på. Skolerne skal have det rette udstyr og de rette lærerkompetencer. Vi skal have en langt større overgang til erhvervsuddannelserne. Det gælder sådan set både blandt dem, der kommer fra grundskolen, og for de lidt ældre grupper.

Det er langtfra første gang, der er politisk fokus på, at flere unge skal på erhvervsskole. Tilbage i 2014 blev der iværksat en stor erhvervsskolereform, som netop skulle sikre flere faglærte. Siden er der blevet talt meget om erhvervsuddannelserne, men ansøgstallet er stået stille. Mattias Tesfaye peger på, at der stadig er et stykke vej igen, når det kommer til at oplyse de unge – og deres forældre – om de muligheder, det giver at vælge en erhvervsuddannelse.

– De færreste unge ved allerede efter 9. klasse, om de vil være frisører, histori-

kere eller lastvognsmekanikere. De unge og deres forældre skal være klædt bedre på, når de skal træffe valg om ungdomsuddannelse. Derfor ligger der en vigtig opgave i folkeskolen i at give de unge et kendskab til de forskellige muligheder, der er i erhvervsuddannelserne. For eksempel mulighederne for videreuddannelse eller for at starte egen virksomhed.

Mattias Tesfaye vil ikke kun se på ansøgningerne. Også det høje frafald på erhvervsuddannelserne skal der gøres noget ved.

– Mere end 40 procent falder fra på erhvervsuddannelserne. Det synes jeg er alt for mange. Vi har mere end 100 forskellige erhvervsuddannelser, og derfor tror jeg, man skal gå brancherettet til værks. Det er ikke de samme udfordringer, vi har på sosu-skolerne, som på de tekniske skoler. De greb, der er brug for, er altså forskellige, alt efter om vi ser på sosu-uddannelserne, på elektrikeruddannelsen eller på procesoperatøruddannelsen, fortæller Mattias Tesfaye.

FORBEREDENDE GRUNDUDDANNELSE SKAL SPILLE EN VIGTIG ROLLE

Et tredje vigtigt emne, som regeringen vil se på, er de omkring 42.000 unge, som i dag hverken har et arbejde eller en uddannelse. Unge, som derfor er udsatte og risikere at havne helt uden for fællesskabet.

– Som samfund kan vi ikke acceptere, at så mange tusinde unge er uden for job og uddannelse. Det er ikke rimeligt for den unge, der i alt for tidlig en alder risikerer at blive sat uden for fællesskabet, lyder det fra Mattias Tesfaye.

FAKTA: 42.000 UNGE UDEN UDDANNELSE ELLER ARBEJDE

- Cirka 42.000 unge i alderen 15-24 år står uden for uddannelses- og arbejdsfællesskabet.
- Cirka en tredjedel af gruppen er komplekst udfordret, f.eks. faglige udfordringer kombineret med en psykisk diagnose.
- Cirka en tredjedel har en enkelt udfordring, f.eks. manglende afgangsprøve fra 9. eller 10. klasse eller en psykisk diagnose.
- Cirka en tredjedel mangler blot en ungdomsuddannelse. De synes hverken at være udpræget fagligt svage eller at have alvorlige former for sociale eller sundhedsmæssige udfordringer.

Regeringen vil blandt andet indgå en trepartsaftale med arbejdsmarkedets parter for at ”give flere unge en hurtig og nem vej ind i arbejdsfællesskabet, mens andre unge har brug for hjælp til at gennemføre en uddannelse.” Der er tale om en stor gruppe, og mange har andre udfordringer end en manglende uddannelse. Eksempelvis et fysisk handicap eller en psykisk diagnose.

Mattias Tesfaye har derfor heller ikke alle løsninger på, hvordan flere unge kommer videre. Han peger dog på, at den forberedende grunduddannelse (FGU) spiller en vigtig rolle, når det kommer til at løfte unge videre i arbejde eller uddannelse.

– FGU er en del af hovedløsningen. Og vi kan se, at den faktisk får rigtig mange

videre i uddannelse eller beskæftigelse bagefter. FGU har haft en hård opstart. Jeg anerkender fuldt ud, at der har været nogle økonomiske udfordringer på institutionerne, og så er elevtallet markant lavere, end vi havde forudsat. Jeg vil som minister gøre, hvad jeg kan, for at FGU-institutionerne har de rette rammer, så de kan få endnu flere unge videre i uddannelse eller beskæftigelse.

BLIV EN DEL AF DEBATTEN OM UDDANNELSE I SOCIALDEMOKRATIET!

Der er nok med udfordringer at tage fat på, når det handler om uddannelse og ønsket om at give alle børn og unge de bedste muligheder for at klare sig godt

i livet. Men også masser af dilemmaer og diskussioner om, hvordan vi når frem til målet.

Socialdemokratiet lancerer derfor nu en stor diskussion om fremtidens uddannelsespolitik. Læs mere på side 22-23 om, hvordan du bliver en del af debatten! 🌟

Prøv kræfter med et kursus i sprog, kreative håndværk, bevægelse, madlavning og meget mere!

www.aof.dk

SKILLS-VINDER VIL HAVE MERE PRAKTISK UNDERVISNING I FOLKESKOLEN:

– ALLEREDE I BØRNEHAVEKLASSEN SKAL DE HAVE EN MURERSKE I HÅNDEN

Gry Astrup Hansen er nyuddannet murer og har vundet "DM i Skills" tre gange. Hun tror på, at mere praktisk undervisning i folkeskolen vil få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse.

Gry Astrup Hansen var ikke i tvivl, da hun i 9. klasse var fem dage i erhvervspraktik som murer. – Om fredagen efter de fem dage, jeg havde været i praktik, så vidste jeg bare, at jeg skulle være murer, fortæller hun.

Den beslutning har hun ikke fortrudt. Hun er netop blevet færdiguddannet murer fra Herningsholm Erhvervsskole i Herning og har nu købt sig ind i sin fars murerfirma. – Så jeg er nyuddannet murersvend, men samtidig også murermester, siger hun med et grin.

Gry Astrup Hansen er født ind i en murerfamilie, og det lå derfor heller ikke fjært for hende selv at blive murer. – Der har altid været meget håndværkssnak over køkkenbordet. Men mine forældre har altid lagt vægt på, at jeg skulle træffe mit eget valg, fortæller hun.

VIL GØRE OP MED FORDOMME OM ERHVERVSUDDANNELSER

Der var til gengæld ikke meget i undervisningen eller studievejledningen i folkeskolen, der ledte hende i retning af mureruddannelsen. Gry Astrup Hansen har da

Gry Astrup Hansen viser sit projekt til Mette Frederiksen, da statsministeren besøgte DM i Skills i Fredericia i februar. Gry Astrup Hansen vandt DM i Skills for tredje gang.

også mødt nogle af de forestillinger, der hersker om erhvervsuddannelserne.

– Der er mange fordomme om erhvervsuddannelserne. At det kun er for dem, der klarede sig dårligt i skolen, og at vi slider os selv ihjel. Der synes jeg også, at vi unge skal være med til at nedbryde. Selvfølgelig er der dårlige oplevelser, men det er der jo på alle uddannelser og alle fag. Så man bliver nødt til at lægge mere vægt på det positive.

Gry Astrup Hansen har selv været med til at sætte fokus på vigtigheden af det gode håndværk. Blandt andet i forbindelse med DM i Skills, der netop skal sætte fokus på betydningen af godt håndværk og være med til at promovere erhvervsuddannelserne. Og hun brænder for at fortælle om de mange gode oplevelser ved murerfaget:

– Det er superfedt at gå på stilladset, skrue op for radioen og arbejde sammen med kollegaerne. Fællesskabet er vigtigt, for som murer er det umuligt at løse opgaverne alene. Så man får et virkelig tæt bånd til sine kollegaer. Det er fedt at se, at der er fremskridt i arbejdet. Fra at en arkitekt har tegnet et hus med fem værelser og to badeværelser, og så til at hr. og fru Jensen flytter ind, så er det os håndværkere, der bygger huset og løser alle forhindringer, der kommer.

– Det er selvfølgelig fysisk hårdere end at sidde på et kontor. Men det kan også være psykisk hårdt at sidde på et kontor. Og vi har fået mange nye hjælpemidler og maskiner til at flytte vores ting op på stilladserne. Og så er der rigtig mange jobmuligheder. De bedste bygningskonstruktører og arkitekter, der findes, det er murere, som har videreuddannet sig. For de kan sætte sig i vores sted, når vi står ude på byggepladsen.

FOLKESKOLEN SKAL VÆRE MERE PRAKTISK

Det handler dog ikke kun om at sætte fokus på det gode i at være håndværker. Der skal også ændringer til i folkeskolen. Og det skal starte helt fra børnehaveklassen.

– Vi bliver nødt til at fange dem tidligere, og der bliver nødt til at komme mere praksis ind i folkeskolen. Det hele er blevet meget bogligt. Vi er nødt til at få det gjort mere virkelighedsnært. Allerede fra børnehaveklassen skal de vide, hvad

en skruemaskine er, og prøve at have en murerske i hånden. Og så bliver vi nødt til at sætte undervisningen mere i perspektiv i forhold til virkeligheden, mener hun.

– I matematiktimerne er der nogle, som sidder og hænger lidt med mulen og synes, at det er lidt røvsygt. Men de bliver fanget, når man fortæller dem, hvad de egentlig kan bruge det til. Så når man skal lære om pythagoras [læresætning, som bruges til at måle sider i en retvinklet trekant, red.], så skal man vide, at det faktisk er noget, man bruger ude i virkeligheden. Vi bruger pythagoras næsten hver eneste dag til at sætte et hus af. Det er superfedt at kombinere det teoretiske med det praktiske. Det er halvt-halvt med at sidde i et klasselokale og så arbejde praktisk. Det er superfedt pludselig at kunne se de sammenhænge.

BESØGTE GYMNASIER – MEN IKKE ERHVERVSSKOLEN

Et andet område, som Gry Astrup Hansen peger på, er den såkaldte "broygning" i 9. klasse, hvor eleverne er ude at snuse til forskellige ungdomsuddannelser.

– Jeg vidste faktisk ikke ret meget om, hvordan det var at gå på erhvervsskole, da jeg startede. På min folkeskole var vi rundt at besøge mange uddannelsessteder. Vi besøgte gymnasier, handelsgymnasier og tekniske gymnasier. Men i min kommune kunne man faktisk ikke uddanne sig til murer. Jeg har selv spurgt, om jeg kunne komme i brobygning på Herningsholm Erhvervsskole, men det

DM I SKILLS

- DM i Skills er det årlige Danmarksmeesterskab for unge fra erhvervsuddannelserne.
- Omkring 300 unge dystet inden for en række forskellige fag.
- Skills skal sætte fokus på det gode håndværk og er samtidig en mulighed for, at folkeskoleelever kan se mulighederne ved at tage en håndværksuddannelse.

var ikke en mulighed. Så gør man det jo også svært at få flere unge til at vælge erhvervsuddannelserne.

Mens gymnasierne på lange stræk ligner folkeskolen med klasseundervisning, så er erhvervsuddannelserne bygget anderledes op. – Det er meget anderledes, når man kommer fra 9. klasse og begynder i murerlære. Gry Astrup Hansen mener derfor, det er vigtigt, at man også får mulighed for at snuse til erhvervsuddannelserne, inden man skal vælge uddannelsesretning efter folkeskolen.

Så mere praktisk undervisning i folkeskolen og besøg på erhvervsskolerne allerede i folkeskolen kan få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse?

– Helt klart. Det tror jeg vil give mange flere unge mere blod på tanden til at vælge en erhvervsuddannelse. 📍

– VI SKAL HAVE HØJE FORVENTNINGER TIL ALLE BØRN

Fritidslivet og lokalsamfundet har meget at byde ind med, når det handler om at få flere unge i gang med en uddannelse eller et arbejde. **SOCIALDEMOKRATEN** har talt med den københavnske skoleleder og socialdemokratisk kommunalbestyrelsesmedlem **Marco Damgaard**.

Børn og unge skal mødes med høje forventninger. Uanset hvilken baggrund de kommer fra. For ellers er vi med til at fastholde den negative spiral, hvor børn og unge fra ressourcetsvage familier risikerer selv at havne uden hverken uddannelse eller arbejde.

Det mener Marco Damgaard, der er leder af Tingbjerg Skole og fritid og desuden socialdemokratisk medlem af kommunalbestyrelsen i Herlev Kommune. Tingbjerg Skole ligger i hjertet af København-bydelen Tingbjerg, som i mange år har været på listen over udsatte boligområder. I øjeblikket har 80 procent af eleverne en anden etnisk baggrund end dansk.

– Der er sket rigtig meget, fra da jeg startede for ti år siden og til i dag. Vi er lykkedes med at få mange flere af de ressourcestærke familier, som bor i Tingbjerg, til at vælge vores skole til som den lokale folkeskole. Det er vigtigt i vores strategi om at skabe et stærkere fællesskab, fortæller han.

Da det så værst ud, startede kun 30 procent af børnene i det lokale skoledistrikt på Tingbjerg Skole.

– Der var jo tale om, at vores eksistensberettigelse var truet. Nu er vi oppe på 55-56 procent. Og vi er gået fra at være 400 elever til at være 600 elever, fortæller han. Samtidig er ungdomskriminaliteten historisk lav i bydelen, og markant flere elever kommer videre på ungdomsuddannelser.

– Vi er blevet en kulturbærende del af byen, siger Marco Damgaard.

POSITIVE OG HØJE FORVENTNINGER TIL ALLE BØRN

For Marco Damgaard har en helt afgørende forudsætning for at vende udviklingen været, at man har høje forventninger. Det oplevede han selv, da han startede på Tingbjerg Skole.

– Vi følte os i Tingbjerg enormt stigmatiserede og talt ned til af omverdenen. Af politikerne, af medierne, af naboerne. Men det blev også lidt selvmedlidende, hvor problemerne blev alle andres skyld. Og vi fandt ud af, at vi jo også selv var med til at tale os ned. Jeg har hørt lærere og pædagoger sige, at "det kan ikke lade sig gøre, for det er jo børn fra Tingbjerg". Skolen gennemførte blandt andet en undersøgelse, hvor både elever, forældre

og lærere skulle give deres bud på, hvor mange af eleverne på skolen de troede var glade for at gå i skole. Forældrene gættede på under 50 procent, medarbejderne regnede med lidt over 50 procent, og eleverne regnede med omkring 60 procent. Men faktisk svarede hele 93 procent af eleverne, at de selv godt kunne lide at gå i skole.

– Det var jo lidt pinligt, men faktisk også enormt vigtigt, for det viste, at det hele starter med os selv. For det er os, som har lave og misvisende forventninger til hinanden. Hvis vi skal lykkes, så skal vi have positive og høje forventninger til alle børn. Det er det, de vokser af, og det har flyttet bjerge.

Forventningerne skal selvfølgelig følges op med undervisning af høj faglig kvalitet. Her mener Marco Damgaard, at man skal være bedre til at prioritere i det, der skal læres i folkeskolen. Så der bliver mere kvalitet og mindre kvantitet:

– Jeg synes, at man vil lægge alt for mange ting ind i folkeskolen. Jeg har sagt, at vi skal satse på dansk og matematik. Sprog er forudsætning for både børnenes trivsel, sociale liv og deres læring, så alle medarbejdere er efteruddannet i forhold til sproglig indsats.

DEMOKRATISK DANNELSE

Selvom faglighed skal være i højsædet, så kan uddannelse ikke stå alene. Det skal også handle om dannelse, mener Marco Damgaard. Det er ikke mindst vigtigt et sted med mange elever med anden etnisk baggrund.

– Tidligere havde vi en masse misforståede hensyn. Vi havde helt glemt, at vi er en dansk folkeskole. Jeg lagde mærke til, at familier med anden etnisk baggrund, hvor mor og far er vokset op i Danmark og har arbejde, gerne vil have, at deres børn går i en skole, der er repræsentativ for det samfund, de skal leve i. Vi kunne se, at nogle af de familier valgte os fra til fordel for andre folkeskoler, fordi vi ikke gik all in med de danske traditioner.

Det har man nu lavet om på. Blandt andet med emneuger med temaer som demokrati, børns rettigheder, ligestilling, seksualitet og religionsfrihed – Vi tror på, at der skal være mangfoldighed, men at mangfoldigheden skal gå alle veje. Så selvom man har en muslimsk baggrund, så lever vi i et land,

hvor to mænd gerne selv må vælge, om de vil gifte sig med hinanden. Vi havde besøg af en muslimsk forfatter, der også er homoseksuel. Det rykker ved nogle grænser. Der er ingen emner, som er tabu i demokratets navn.

Han understreger også, at lærerne skal have mulighed for at undervise i for eksempel Muhammedkrisen og vise Muhammedtegningerne.

– Vi markerer årets højtider. Vi har et stort juletræ og går i kirke til juleafslutning. Men vi kan også ønske glædelig eid [muslimsk højtid, red.] med eid-kage, og vi fejrer sankthans. Det har styrket os og gjort, at vi har noget at være fælles om.

FOKUS PÅ FRITIDEN

Skal man løfte børn fra ressourcetsvage hjem, er det ikke nok kun at se på den del, der foregår inden for klasseværelsets fire vægge. Fritidsdelen skal tænkes med, så børn og unge bliver en del af meningsfulde fællesskaber og samtidig får mulighed for at tumle med praktiske og kreative udfordringer.

– Vi arbejder sindssygt tæt sammen med fritidspædagogerne. Fritidspædagogikken giver et frirum og nogle muligheder for at deltage, som man ikke altid har i skolen. Her skal man ikke præstere og vurderes på samme måde som i skolen. Det giver et rum, hvor man bliver en del af et positivt og sundt fællesskab.

– Det giver mulighed for nogle interesser, man kan få lov til at udleve. Det kan være rapmusik og kreative interesser. Vi har en bondegård i Tingbjerg, hvor vi har heste, grise, geder og kaniner, så man kan prøve at arbejde med det. Vi laver rigtig meget mad, så man kan prøve at være praktisk omkring madlavning.

Samtidig slutter fritidsindsatsen ikke, den dag eleverne forlader folkeskolen. Dermed kan den være med til at hjælpe de unge, som ellers ville blive tabt i overgangen mellem folkeskole og uddannelse eller arbejde.

– Jeg er også leder for hele fritidsdelen, fra børnene er seks år og helt op til 24 år. Vi har en opsøgende indsats over for de unge, som endnu ikke er havnet i ungdomsuddannelse, eller som vi stadig kan se i gadebilledet. Så er det pædagogerne, som har kendt dem fra både skole og ungdomsklub, der tager fat i dem og hjælper dem i uddannelse eller arbejde.

ERHVERVSUDDANNELSERNE SKAL TALES OP

Netop muligheden for det praktiske arbejde spiller en vigtig rolle i forhold til de elever, der kan have vanskeligt ved det boglige i skolen. Og frem for bare at arbejde i skolens sløjdløkkale, så giver det et ekstra boost for eleverne at komme ud at arbejde et sted, hvor det gør en forskel for andre.

– Vi skal turde samarbejde enormt meget med lokalområdet. Vi har blandt andet Fælleshaven i Tingbjerg, hvor beboerne har grønne nyttehaver. Der får nogle af de elever, der måske ikke skal deltage i tysk og fransk, mulighed for at være praktiske med deres hænder. De bygger for eksempel et mosteri eller bygger borde-bænke-sæt. Så bliver de samtidig også en del af et byfællesskab og kan se, at de skaber noget, som giver værdi for andre, fortæller han.

Netop en mere praktisk folkeskole har været nævnt som et af svarene på, hvordan flere elever kommer videre til en erhvervsuddannelse. Marco Damgaard har dog et enkelt råd til politikerne, når debatten om, hvordan flere unge uden uddannelse kommer videre i uddannelsessystemet, igen står for døren:

– Vi kommer nok også til at tale erhvervsuddannelserne ned, når vi taler om dem som et sted, der bare skal tage alle de unge, der ikke skal i gymnasiet. Og så fejler vi. Vi skal have talt erhvervsuddannelserne op – og vi skal have talt de unge op, som gerne vil have en erhvervsuddannelse. 🌟

SOCIALDEMOKRATIET SKAL FORMULERE FREMTIDENS UDDANNELSESPOLITIK – OG VIL HØRE DIN MENING

Vil du være med til at udvikle fremtidens uddannelsespolitik? Socialdemokratiet inviterer i den kommende tid til inddragelsesmøder over hele landet.

– Vi åbner fuldstændig op for, at alle medlemmer af Socialdemokratiet, der har lyst, kan være med til at formulere vores politik. Det har jeg faktisk ikke set før i de 15 år, jeg har været i Folketinget.

Det fortæller Socialdemokratiets gruppeformand, Leif Lahn Jensen, som SOCIALDEMOKRATEN har sat stævne sammen med partisekretær Lasse Ryberg for at høre mere om, hvordan Socialdemokratiets medlemmer bredt set i fremtiden kan få endnu mere indflydelse.

Det sker, kort inden Socialdemokratiet skyder første runde af inddragelsesmøder i gang, et nyt forsøg, hvor medlemmerne inviteres til at være med til at formulere Socialdemokratiets politik inden for en række forskellige emner. Første tema er uddannelsespolitik, blandt andet på baggrund af nogle af de udfordringer, som Mattias Tesfaye opridsede på de foregående sider.

SKAL SKABE NYE VEJE TIL INDFLYDELSE
Ifølge partisekretær Lasse Ryberg er netop ønsket om at diskutere politik og få medindflydelse nogle af de vigtigste årsager til, at folk vælger at melde sig ind i politiske partier.

– Derfor er det en forpligtelse altid at lede efter veje til at give folk indflydelse. Især for de menige medlemmer, som ikke er erfarne i at gribe magten og indflydelsen. Det er ikke alle, som ved, hvor de skal gå hen, for at nogen lytter til dem. Og det er jo heller ikke alle, som har et folkevalgt folketingsmedlem eller en borgmester i deres kreds, fortæller han.

Leif Lahn Jensen nikkede. – Medlemmerne har jo altid haft indflydelse. Men det har måske ikke været så struktureret. Det har været bundet op på, om jeg som fol-

ketingsmedlem eller min kredsformand satte nogle møder op med nogle temaer. Jeg lytter selvfølgelig, når jeg er ude til medlemsmøder og hører noget interessant. Men jeg mener, at vi er nødt til at strukturere det bedre, så medlemmerne ved, hvornår de kan komme på banen.

– Det er også vigtigt for politikerne. De har en travl hverdag og er nødt til at have en struktur, så de ved, at nu er opgaven ikke at komme ud at snakke en hel masse, men at komme ud at lytte. Vi skal sætte en overordnet dagsorden og så komme ud at høre, hvad folk mener. Det tror jeg faktisk også er meget sundt for folketingspolitikere, at vi en gang imellem taler lidt mindre og lytter lidt mere.

TRE HOVEDUDFORDRINGER, SOM SKAL DEBATTERES PÅ INDDRAGELSESMØDERNE

1. **Praktisk skole: Hvordan får vi en mindre stillesiddende og ensformig skole?**
2. **Flere faglærte og uddannelse hele livet: Hvordan kan vi øge søgningen til EUD, mindske frafaldet og tale faglig stolthed op? Og hvordan kan vi opkvalificere flere ufaglærte voksne og gøre det lettere at videreuddanne, omskole og opkvalificere sig gennem et helt arbejdsliv?**
3. **Unge uden uddannelse og job: Hvilke nye veje og løsninger kan hjælpe de cirka 42.000 unge videre?**

FOLKETINGSMEDLEMMER UD I ALLE KREDSE

Den struktur, som Leif Lahn Jensen taler om, bliver nu rullet ud i et samarbejde mellem partiorganisationen og folketingsgruppen. De kommende måneder er det derfor målet, at der skal tilbydes inddragelsesmøder i samtlige af de 92 socialdemokratiske kredse.

– Vi har lavet den proces, at jeg som gruppeformand og Lasse som partisekretær forventer, at alle kredse bliver dækket ind af vores folketingsmedlemmer. Så der bliver holdt inddragelsesmøder for medlemmerne i alle kredse. Når de møder er overstået, så afholder vi et temamøde i den socialdemokratiske folketingsgruppe, så medlemmernes ord bliver båret direkte ind i folketingsgruppen, forklarer Leif Lahn Jensen.

På møderne vil folketingsmedlemmernes rolle først og fremmest være at lægge op til debat og tage de indspark og forslag, der måtte komme, med tilbage til medlemmerne. – Det handler også om at op-risde nogle dilemmaer. For politik handler jo også om en masse svære valg. Nogle gange måske et valg mellem flere onder, hvor opgaven så er at finde det mindste, fortæller Lasse Ryberg.

Når inddragelsesmøderne er overstået, vil folketingsmedlemmerne både mundtligt og skriftligt kunne fremlægge de mange ideer og forslag, de har lyttet sig frem til på inddragelsesmøderne.

– Og så kan vi se, om der dannes nogle mønstre, for hvis flere har hørt nogle af de samme ting, så kan vi begynde at konkludere, at her har vi ramt noget, som er vigtigt for socialdemokrater, forklarer Lasse Ryberg.

FOLK SKAL VIDE, HVAD SOCIALDEMOKRATIET STÅR FOR

Første runde handler som nævnt om uddannelse, som netop er et tema, der fylder meget i regeringsgrundlaget. Men også et tema, hvor der mangler svar på mange af de store, centrale udfordringer. For eksempel på spørgsmålet om de cirka 42.000 unge uden arbejde og uddannelse.

– Vi ved på forhånd, at det her er noget, regeringen skal levere på. Det fremgår direkte af regeringsprogrammet. Men vi ved også, at regeringen og Mette Frederiksen har været meget ærlige om, at man ikke på forhånd har alle løsningerne. Derfor har vi brug for at få så mange gode synspunkter og idéer som muligt på banen, fortæller Lasse Ryberg.

Både Lasse Ryberg og Leif Lahn Jensen understreger samtidig, at selvom Socialdemokratiet i dag er en del af en SVM-regering, så har behovet for at udvikle og formulere socialdemokratisk politik ikke ændret sig. Det er vigtigt, uanset om man er i opposition, i regering alene eller i regering med andre partier, mener de.

– Vi skal være til stede på de dagsordener, der er vigtige for socialdemokrater. For de vil jo vide, hvad Socialdemokratiet står for på de forskellige punkter, og kunne genkende vores politik. Derfor skal vi selvfølgelig have en klokkeklar socialdemokratisk profil, og det er det, vi skal forme i fællesskab med medlemmerne, mener Leif Lahn Jensen.

KRÆVER NOGET AF HELE PARTIET

Lasse Ryberg understreger, at indflydelse i et politisk parti ikke kun kan måles ved, hvor meget af det, der bliver sagt, der også ender med at stå i et oplæg eller et udspil.

– Indflydelse er også at have adgang til folkevalgte. Hvis du rejser dig op og siger, hvad du mener, så bliver du lyttet til af nogle, som vil tage det, du siger, med i deres overvejelser. Så kan det godt være, at det ikke ord til ord kommer med i det endelige produkt. Men hvis indlægget er relevant og kvalificeret, så vil det stadig blive taget med til gruppen og være med i overvejelserne, når der bliver truffet beslutninger i gruppen og efterfølgende regeringen.

De har begge store forventninger til den kommende proces. Samtidig understreger de, at det netop er en helt ny måde at føre politik på, og at de selvfølgelig er åbne over for at foretage justeringer hen ad vejen. Men de understreger samtidig, at hvis inddragelsesmøderne skal blive en succes, så stiller det krav til hele Socialdemokratiet – fra folketingsmedlemmet til det menige medlem.

– Jeg forventer, at folketingsmedlemmerne kommer ud alle steder. Men jeg forventer jo så også, at kredsformændene og de lokale får indkaldt og rekrutteret til møderne. Og selvfølgelig at rigtig mange medlemmer vil møde frem og fortælle os deres mening, slutter Lasse Ryberg. 🗣️

FAKTA: KOM MED TIL INDDRAGELSESMØDE OM UDDANNELSESPOLITIK:

- Hold øje med invitationer i din mailboks fra din lokale forening eller kreds.
- Du er også altid velkommen til at kontakte din lokale formand og høre, hvad der sker i nærheden af, hvor du bor.
- Du finder kontaktoplysninger på din lokale formand på: <https://www.socialdemokratiet.dk/lokalafdelinger/>

Møderne vil blive afholdt et par gange årligt. Desuden afholdes også andre politiske møder om f.eks. helt aktuelt det europapolitiske program.

Partisekretær Lasse Ryberg (tv) i samtale med gruppeformand Leif Lahn Jensen (th).

Helle Degn var medlem af Folketinget 1971-1975 og 1977-2000.

50 ÅR MED FRI ABORT I DANMARK: "VI HAVDE NOGLE HEFTIGE DISKUSSIONER"

I maj var det 50 år siden, at loven om fri abort blev vedtaget i Danmark. Forud var gået en heftig diskussion både internt i Socialdemokratiet og i offentligheden, fortæller Helle Degn, som dengang var ordfører for Socialdemokratiet.

AF LARS WERNBLAD
FOTO STEEN JACOBSEN/RITZAU SCANPIX

Der er stor spænding i Folketingssalen den 23. maj 1973. Normalt ved politikerne på forhånd, hvad afstemningerne vil ende med. Men ikke denne dag, hvor Folketinget skal tage stilling til, om der skal indføres fri abort i Danmark.

– Alle folketingsgrupper blev fritstillet, fordi det var et etisk og moralsk spørgsmål. I alle grupper var der forskellige meninger, og derfor var det svært at overskue, hvordan afstemningen ville ende, husker Helle Degn, som dengang var Socialdemokratiets ordfører.

Lovforslaget blev vedtaget, og derfor kan Danmark i år markere 50-året for indførelsen af den frie abort, hvilket blandt andet blev markeret ved et arrangement på Marienborg i forbindelse med kvindernes internationale kampdag den 8. marts. Forud var gået ikke bare årtier, men århundreders kamp for at løse især unge kvinder fra de store sociale konsekvenser, der kunne følge med en uønsket graviditet.

HEFTIG DEBAT PÅ SOCIALDEMOKRATIETS KONGRES

Helt op i 1900-tallet var abort, eller "fosterfordrivelse", som det blev kaldt, blevet straffet hårdt med både fængselsstraf og straffearbejde til både kvinderne og de læger, som stod for indgrebet. Fra 1930'erne blev der gradvist indført muligheder for at få foretaget abort, eksempelvis ved incest og voldtægt, eller hvis moderen kom fra meget dårlige sociale kår.

Der blev derfor udført massevis af illegale aborter i Danmark. Det indebar en stor risiko for kvinderne og indeholdt også et stort element af social ulighed, mener Helle Degn. – Overklassens kvinder tog til Polen eller England for at få det fjernet. Men arbejderklassens kvinder kunne jo ikke bare tage af sted. Så det var dem, der måtte op i de små mørke opgange i byerne og få stukket strikkepinde op.

Da Helle Degn bliver valgt til Folketinget i 1971, raser der allerede en heftig diskussion om, hvorvidt Danmark skal indføre fri abort. SF har i flere år forsøgt at rejse debatten i Folketinget, men forslaget er gang på gang blevet afvist. Men så sker der noget i Socialdemokratiet:

– På Socialdemokratiets kongres i 1969 får vi en tekst igennem, som siger, at Socialdemokratiet går ind for fri abort. Vi var nogle yngre medlemmer, som fik stemt beslutningen igennem. Det var der, hvor vores kaffeklub begyndte at finde hinanden i de interne diskussioner i partiorganisationen, siger Helle Degn.

"Kaffeklubben" henviser til, at mange af de yngre medlemmer, der blev valgt ind i Folketinget i 1971, dannede deres egen kaffeklub. Ud over Helle Degn talte den navne som Ritt Bjerregaard, Svend Auken, Inge Fischer Møller og Karl Hjortnæs.

PRÆSTER LYTE POLITIKERNE I BAND

Anker Jørgensens regering fremlægger derfor et forslag i Folketinget om at indføre ret til fri abort. I den kommende tid befinder Helle Degn sig derfor midt i en meget ophedet diskussion.

– Der var en heftig diskussion i Socialdemokratiet. Gruppen var fritstillet, og det betød, at man ude i kredse og foreninger havde en heftig diskussion, for deres folketingsmedlemmer skulle selv finde ud af, hvad de skulle mene. Det var både et spørgsmål om generation, om land og by og om køn, husker Helle Degn.

Det er ikke kun i Socialdemokratiet, at debatten raser. Endnu mere uforsonlig er debatten i offentligheden.

– Jeg havde også fornøjelsen af at være land og rige rundt med Inge Krogh fra Kristeligt Folkeparti, som netop blev etableret på det tidspunkt. Det viser jo også noget om, hvor heftig debatten var, når der kunne blive etableret et helt parti på den dagsorden. Hun rejste rundt og viste nogle frygtelige videoer, hun havde fået sendt fra USA, husker Helle Degn.

Også fra dele af folkekirken var der stor modstand:

– Der var præster, som gik i optog op og ned ad Strøget i sort præsteornat med hvide kraver. Og under selve afstemningen invaderede de nærmest tilhørerløgerne i Folketingssalen. Så stod de i deres præsteornater med store, hvide trækors og lyste alle dem i band, som ville stemme for den frie abort. Du kan kalde det en slags fatwa.

ANKER FIK KOLDE FØDDER

Da afstemningen nærmer sig, får statsministeren dog pludselig kolde fødder.

"Da Socialdemokratiet mener, at kvinden selv må bestemme, hvad der tjener hende bedst, og da det sundhedsmæssigt må være mest betryggende, at flest mulige af de hidtidige illegale svangerskabsafbrydelser erstattes af lægeligt forsvarlige indgreb på sygehusene, går Socialdemokratiet ind for fri abort".

Socialdemokratiets arbejdsprogram "Det nye samfund – 70'ernes politik" vedtaget af partiets kongres i 1969.

– Anker var lige pludselig blevet i tvivl om, hvorvidt forslaget kunne stemmes igennem. Derfor foreslog han, at det ikke var mig, som skulle være ordfører i Folketinget. I stedet skulle vi have en ældre mand – og han skulle også være præst! Derfor blev jeg sat fra bestillingen før den endelige afstemning, hvor Poul Falk Hansen i stedet var ordfører.

Da stemmerne er talt op, viser der sig dog et klart flertal med 96 stemmer for og 56 stemmer imod. Resultatet betyder, at kvinder i Danmark fra den 1. oktober 1973 får adgang til fri abort fra 12. svangerskabsuge.

– Alle folketingsgrupper var splittede. Den socialdemokratiske folketingsgruppe bestod på det tidspunkt af 68 medlemmer. 54 stemte ja, 6 stemte nej, 7 undlod, og én var fraværende, husker Helle Degn.

FRIHEDEN TIL AT NYDE SIN SEKSUALITET

Helle Degn peger på, at mange af abortmodstandernes argumenter i de følgende år viste sig at blive gjort til skamme. Mange havde hævdet, at der ville ske en stor stigning i antallet af aborter, og at kvinder nærmest ville anvende abort som en form for prævention. Men antallet forblev stabilt og er de senere år faktisk faldet en smule, påpeger hun.

Når Helle Degn ser tilbage på abortloven fra 1973, er hun ikke i tvivl om, at det var en revolution for kvindernes rettigheder i Danmark. – Det gav kvinderne retten til selv at beslutte, hvor mange børn de ville have, hvornår de ville have børn, og med hvem de ville have dem, siger hun.

– Min generation fik ikke lov til at nyde vores seksualitet. For vi blev hele tiden truet med social deroute, hvis vi nu skulle have børn uden for ægteskabet. Uægte børn hed de dengang. Derfor havde alle forældre frygtelige forholdsregler, så de unge kvinder skulle gå rundt og være bange for seksualiteten. Så med aborten fik kvinderne også friheden til at nyde samværet med deres partner. Det var den helt store revolution. 🌸

SOCIALDEMOKRATERNE TALTE KLIMA MED DANSKERNE

Lørdag den 3. juni gik socialdemokrater over hele landet på gaden til national kampagnedag for at tale med danskerne om den grønne omstilling. Budskabet var, at det ikke er nok at tale om klimaet – der skal også handling til, så klimamålene bliver til virkelighed. Der er sket rigtig meget på det grønne område, og det er vigtigt med fortsat handling, hvis vi skal nå målet om at reducere vores udledning af drivhusgasser med 70 procent i 2030. Her ser du pjecen, som var en del af klimasamtalen.

NOGLE SIGER DET
VI GØR DET

FÅR DANMARK I MÅL

Vi er godt på vej mod at omstille Danmark.
Vi gør klimamål til virkelighed.

- ✓ Vi bygger havindmølleparker, der kan forsyne Danmark og halvdelen af Europa.
- ✓ Knap hver anden solgte bil er nu en elbil, og nye elbusser strømmer ud på vejene.
- ✓ Sidste år gik mere end 58.000 husstande fra olie- og gasfyr til fjernvarme.

Vi har stadig meget, vi skal nå. Og vi har brug for din støtte. Sammen viser vi resten af verden, at den grønne omstilling er mulig.

Med brede grønne aftaler gør vi Danmark til et grønt foregangsland.

METTE FREDERIKSEN
Statsminister

Læs mere om, hvordan vi når vores mål, og hvordan du kan bidrage.

SOCIALDEMOKRATIET

”

800 nordjyske slagteriarbejdere er blevet fyret, fordi Danish Crown mangler slagtegrise. Men antallet af danskfødte grise er stabilt. De bliver blot ikke solgt til de danske slagterier, men i stedet kørt til opfødning og slagtning i udlandet. Det tjener landmændene gode penge på, men alle andre taber.

Danish Crown taber.

Dyrevelfærden taber.

Statskassen taber.

Og slagteriarbejderne taber.

Landbruget taler om et Danmark i balance. Men det går selv forrest, når det handler om at lukke arbejdspladser udenfor de store byer.

Hjælp os med at bevare danske arbejdspladser

– sæt en stopper for eksporten af smågrise

Ole Wehlast, Formandsformand, Fødevarerforbundet NNF

NNF
Fødevarerforbundet
NNF

ENDNU BEDRE VILKÅR FOR AT VÆRE FRIVILLIG I SOCIALDEMOKRATIET

Socialdemokratiet har netop afholdt endnu en omgang "rollekurser" med fokus på at styrke det frivillige arbejde. Og nu kan du selv blive underviser i Socialdemokratiet.

Mange frivillige lægger hver uge et stort arbejde i Socialdemokratiet. Deres indsats er afgørende for, at der hele tiden afvikles spændende aktiviteter rundt om i landet – debatmøder, kurser, kampagner og meget mere.

Derfor blev der i to weekender i maj afholdt såkaldte "rollekurser" i Socialdemokratiet. Rollekurser er kurser for henholdsvis formænd, næstformænd, kasserere og medlemsansvarlige.

Kurserne har til formål at styrke alle de mange tillidsvalgte, som yder en stor frivillig indsats. På kurserne får de mulighed for at sparre med andre i samme rolle, modtage undervisning i systemer, teorier og konkrete redskaber, som kan gøre deres arbejde i partiforeninger og kredse nemmere og bedre. Og dermed også skabe endnu flere tilbud til medlemmerne.

Rollekurserne afholdes hvert år, og de henvender sig til alle fra den nyvalgte til den supererfarne.

FRA EVALUERINGERNE AF ROLLEKURSERNE

- "Det er altid godt med erfaringsudveksling. Det er altid godt at være sammen med andre og vende det, vi er fælles om".
- "Godt med udveksling af gode ideer og muligheder, altid godt at mødes med personer fra resten af regionen, meget givende, for selv om det køres på én måde et sted, så kan man sagtens ændre det, så det passer til ens egen bestyrelse".

OM SOCIALDEMOKRATIETS UDDANNELSER:

Alle fem regioner har uddannelseskoordinatorer, som i det daglige er ansvarlige for, at kredse og partiforeninger kan booke kurser, som gør dem klogere, dygtigere og tættere sammen. Kurserne afvikles af undervisere fra Undervisernetværket.

VIL DU VÆRE UNDERVISER?

Kender du en, der kunne have lyst til at bidrage til Socialdemokratiets udvikling? Er du, eller kender du en, som kunne tænke sig at være med til at styrke bestyrelser eller kampagnehold, afholde effektive 1-1-møder og lære andre i partiet om Socialdemokratiets kampagneindsatser? Alt dette og meget mere kan man opnå ved at blive underviser i Socialdemokratiet. Er det noget for dig? Så kontakt din lokale uddannelseskoordinator og hør mere om mulighederne for at være med til at gøre andre dygtigere.

De faste kurser hedder "Generations-skifte", "Den gode bestyrelse", "Engagement", "Valgkamp", "Medlemmer" og "Samtaler". Kurserne har organisatorisk fokus, så det er vigtigt, at du er særligt stærk på dette område.

BOOK ET KURSUS

Uanset om I ønsker et enkelt fagspecifikt oplæg til et medlems- eller bestyrelsesmøde, eller om I ønsker et længere forløb, hvor der fokuseres på det organisatoriske arbejde i lokalforeningen, så skal I booke en underviser gennem jeres lokale uddannelseskoordinator. Kontakt dem og hør mere om, hvilke kurser vi udbyder. 🌟

Det seneste rollekursus blev afholdt 14. maj i Socialdemokratiets gruppeværelse på Christiansborg

UDDANNELSESKOORDINATORERNE

Region Syddanmark

Janni Sørensen

Mail: frejsmor.90@gmail.com

Region Midtjylland

Øst: Carsten Hering

Mail: carstenhering@gmail.com

Vest: Jens Brun Pedersen

Mail: jensbrun@gmail.com

Region Nordjylland

Peter Nielsen

Mail: jonasrsoendergaard@gmail.com

Region Hovedstaden

Susanne Holtenbang

Mail: susanne@holtenbang.dk

Region Sjælland

Michael Nielsen

Mail: mn@frikultur.dk

CHRISTEL SCHALDEMOSE: LUFTFORURENING RAMMER SOCIALT SKÆVT

Kampen mod luftforurening er også en kamp for mere lighed og en grundlæggende ret til at leve og bo uden sundhedsskadelig forurening. Det er en socialdemokratisk kamp, vi skal løfte.

Lastbiler, busser og biler kender vi alle lugten af. Sod og partikler fra udstødningsrørene påvirker os alle. Bare i Danmark dør over 4.000 årligt som følge af luftforurening.

Men påvirker det alle lige meget? Nej! Derfor er vores socialdemokratiske kamp mod luftforurening også en kamp for mere lighed i sundhed.

En rapport fra Arbejdernes Erhvervsråd viser, at jo lavere indkomst man har, jo mere luft- og støjforurening udsættes man for. Det kommer til udtryk ved, at små lejligheder, sociale boligbyggerier m.m. typisk ligger tæt op ad store motorveje og tæt trafikerede indfaldsveje i de store byer. Mens folk med højere indkomster bor i rolige villakvarterer.

Det er en ulighed indbygget i vores boligmarked. Men det er lige så meget en ulighed i vores miljø- og klimapolitik i EU. I EU arbejder jeg netop nu på, at vi kan blive luftforurening kvit. Det er en hård kamp. For her er industrien umulig at få med på vognen. Den modsætter sig alle nye forslag, der vil skabe renere luft. Konkret mener jeg, at vi på sigt skal helt

af med forurenende diesellastbiler. Her kommer elektrificeringen til at spille en central rolle. Teknologien eksisterer allerede, og den er i rivende udvikling. Nu skal vi sætte de rette rammer for at komme i mål til gavn for renere luft og vores klima.

Derudover skal vi have strammet reglerne, så alle køretøjer bliver renere. Vi skal ikke acceptere, at biler kører rundt og forurener, når teknologien til at filtrere luften eksisterer allerede.

Vi socialdemokrater har i årtier haft et stærkt øje for, at miljø- og klimapolitik er tæt forbundet med social- og sundhedspolitikken. Og at det netop derfor også er en kamp for mere lighed. Den kamp løfter vi stadig. 🌱

“ Vi socialdemokrater har i årtier haft et stærkt øje for, at miljø- og klimapolitik er tæt forbundet med social- og sundhedspolitikken. Og at det netop derfor også er en kamp for mere lighed. Den kamp løfter vi stadig.

CHRISTEL SCHALDEMOSE

Marianne Vind spår svære forhandlinger om den nye asbestaftale.

MARIANNE VIND OM SKRAPPERE ASBESTREGLER: VIGTIG SEJR FOR LØNMODTAGERNE

– 90.000 europæere mister hvert år livet, fordi de har arbejdet med asbest. Det kan vi lave om på nu, og det gør mig så glad. Sådan lyder det fra Marianne Vind, efter at Europa-Parlamentets beskæftigelsesudvalg i april besluttede at godkende en ny asbestaftale, som netop Marianne Vind har været ordfører på. De nye regler kan ifølge Marianne Vind komme til at betyde, at langt færre mister livet på grund af asbest.

FARLIGT STØV ER KRÆFTFREMKALENDENDE
Selvom det har været forbudt at bruge asbest i EU siden 2005, gemmer stoffet sig stadig i både bybilledet, landskabet og en hel del bygninger. Derfor er der i dag over syv millioner europæere, der er i berøring med asbest. Det farlige asbeststøv flyver ned i lungerne på alle, der er i nærheden. Det giver kræft. Det tager liv.

– Det er lige præcis dét, som Europa-Parlamentet og jeg nu vil beskytte både lønmodtagerne og deres pårørende mod. Når de nye asbestregler bliver til virkelighed, kan arbejderne være meget tryggere, når de går på arbejde, siger Marianne Vind om baggrunden for den nye asbestaftale.

“ En ting er helt sikker: Jeg kommer ikke til at give mig, før vi har de mest ambitiøse asbestregler, verden måske nogensinde har set.

MARIANNE VIND

LAVERE GRÆNSEVÆRDI OG MERE BESKYTTELSE

Med asbestaftalen lægger Europa-Parlamentet op til, at reglerne på området skal være langt skrapper, end de er i dag. Det betyder helt konkret, at man vil sænke den såkaldte grænseværdi for, hvornår man må arbejde med asbest, så den bliver 100 gange lavere, end den er i dag. Samtidig foreslår Europa-Parlamentet en certificeringsordning, så det kun er professionelle, der kan få lov til at nedtage det gamle asbest. Ifølge Marianne Vind indeholder asbestaftalen dog også et helt konkret initiativ, som kan gøre en kæmpe forskel i rigtig mange menneskers hverdag:

– Vi lægger op til at skærpe kravene til beskyttelsesudstyr, udluftning og rengøring af arbejdstøj. Det er så vigtigt, siger Marianne Vind, for asbeststøvet sætter sig også i arbejdstøjet og slæbes med hjem til byggearbejderens eller brandmandens familie, så også de risikerer at få kræft.

SVÆRE FORHANDLINGER, INDEEN REGLER BLIVER VIRKELIGHED

Fordi Europa-Parlamentets beskæftigelsesudvalg vedtog den nye asbestaftale, kan forhandlingerne med EU's andre institutioner begynde. Europa-Kommissionen, EU-Rådet og Europa-Parlamentet skal nemlig blive enige, inden de nye asbestregler kan føres ud i livet. Marianne Vind skal være med i de forhandlinger, og hun er optimistisk, selvom det kan blive svært.

– Vi er død og pine nødt til at komme asbest til livs. Desværre har det vist sig, at Kommissionen slet ikke er lige så ambitiøs på området som os i Parlamentet. Derfor kan det blive nogle svære forhandlinger i de kommende måneder, siger Marianne Vind.

Men selvom hun og de andre ordførere kan se frem til hårde forhandlinger, lange nætter og en masse diskussioner, fejler kampgejsten intet.

– En ting er helt sikker: Jeg kommer ikke til at give mig, før vi har de mest ambitiøse asbestregler, verden måske nogensinde har set, slutter Marianne Vind. 🌱

NIELS FUGLSANG:

DET SKAL VÆRE SLUT MED SKATTESNYDERE, SOM SNYLTTER PÅ ALMINDELIGE MENNESKERS SOLIDARITET

“Jeg betaler min skat med glæde”. Ordene er socialdemokraten Vilhelm Buhls, og han sagde dem, da han i 1937 blev udnævnt til finansminister af Thorvald Stauning. Det er en slags trosbekendelse til velfærdsstaten. For uden skatteindtægter er der som bekendt ikke råd til velfærd.

I dag er det ikke alle, der betaler deres skat med glæde. Eller betaler deres skat i det hele taget. Og det er en sag, som især optager det socialdemokratiske medlem af Europa-Parlamentet Niels Fuglsang. Niels Fuglsang sidder selv i Udvalget for Skatteanliggender i Parlamentet, hvor han senest var hovedforhandler på en rapport om netop bekæmpelse af skattely i EU.

I dansk politik diskuterer vi ofte, hvor høje skatterne skal være. Nogle mener, at topskatten skal ned, så de rige skal betale mindre. Det mener flere af de borgerlige partier som for eksempel Liberal Alliance og Alex Vanopslagh, siger Niels Fuglsang og fortsætter: – Jeg er uenig, for jeg mener, det er et sundt princip, at de, der har mest, også bidrager mest. Det er netop styrken i vores velfærdssamfund, at vi på den måde er solidariske med hinanden.

Det er ifølge Niels Fuglsang en legitim diskussion, hvor høj skatten skal være. Men han insisterer på, at den skattepolitik, vi demokratisk vedtager, skal gælde for alle – høj som lav. Noget, som ifølge ham desværre ikke er tilfældet i dag:

– Vi ser i dag, hvordan store multinationale selskaber overfører deres overskud til skattelylande, hvor de kan betale

ekstremt lave skatter på under 1 procent. Vi har set, at Facebook betalte en gennemsnitsskat på 0,03 procent i Europa. For Google var det 0,8 procent. Og Apple betalte ned til 0,005 procent i Irland. Men det er kun toppen af isbjerget, mener Niels Fuglsang og henviser til analyser, som viser, at europæiske rigmænd og virksomheder flytter rundt på deres indkomst, så de undgår at betale skat for 233 milliarder euro om året. Det er en hel del mere end hele det danske statsbudget. Penge, som kunne være blevet brugt på skoler, sundhed og ældrepleje til de mennesker, der har arbejdet for at bidrage til samfundet.

Spørger man Niels Fuglsang, burde vi alle sammen huske på de vise ord fra en anden klog mand med rødder i Thy. Nemlig Lars Larsen, grundlæggeren af Jysk sengetøjslager, som i dag er en global virksomhed med næsten 3.000 butikker i over 50 lande. Lars Larsen døde i 2019, men udtalte sig året forinden om sit syn på de mennesker, der placerer sig i skattely. Han sagde:

“Jeg skal ikke udlevere nogen, men det er jo et velkendt fænomen. Danmark har givet dem det hele, og så vil de ikke

betale skat. På den måde kan samfundet ikke hænge sammen (...) Jeg føler, at de er nogle forrædere, dem, der tjener en masse penge i Danmark og så stikker af til udlandet. Det var det sidste, som jeg kunne finde på. Overhovedet”.

Ifølge Niels Fuglsang kunne han næsten ikke have formuleret sin motivation for at kæmpe mod skattesnyd og skattely bedre. – Lars Larsen havde ret, siger han. – Jeg mener, at vi burde oprette en anti-skattelyalliance. Internationalt og i EU. Vi kan ikke gøre det alene i Danmark, da det i sagens natur er et internationalt spørgsmål, når pengene flyttes over grænser til skattelylande.

Sidste år vedtog man i EU en minimumsselskabsskat på 15 procent. Noget, som medlemslandene hver især skal implementere inden udgangen af 2023. Desuden indebærer den skattelyrapport, som Niels Fuglsang forhandlede igennem tidligere på foråret, en række nye forslag, som han håber at få opbakning til fra et samlet parlament senere i år. Bl.a. foreslår han i rapporten, at der indføres en minimumsskat på aktie- og kapitalindkomst på samme måde som med selskabsskatten, så man ikke kan oprette et skuffeselskab i Luxembourg eller på Caymanøerne, som så ejer ens aktier, så man undgår skat.

– Når man tjener penge i Danmark, skal man også betale skat i Danmark, understreger Niels Fuglsang og afslutter: – Lad os sammen sørge for, at det også kommer til at gælde for Mark Zuckerberg, Jeff Bezos og Lagkagehuset. 🍪

“Jeg betaler min skat med glæde.”

NIELS FUGLSANG

NYT FRA DE DANSKE SOCIALDEMOKRATER I EUROPA-PARLAMENTET

Kære venner

Sommeren er over os, men i Europa-Parlamentet knokler vi på helt til udgangen af juli, før sommerferien indfinder sig.

Med et år tilbage af mandatperioden bliver der skruet ekstra op for hastigheden her. Der er mange sager, som vi skal nå at have vedtaget. Det er en spændende og hæsblesende tid, vi går i møde.

Tak for, at du læser med.

Mange hilsner

Christel, gruppeformand for de danske socialdemokrater i Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentets præsident besøgte Danmark

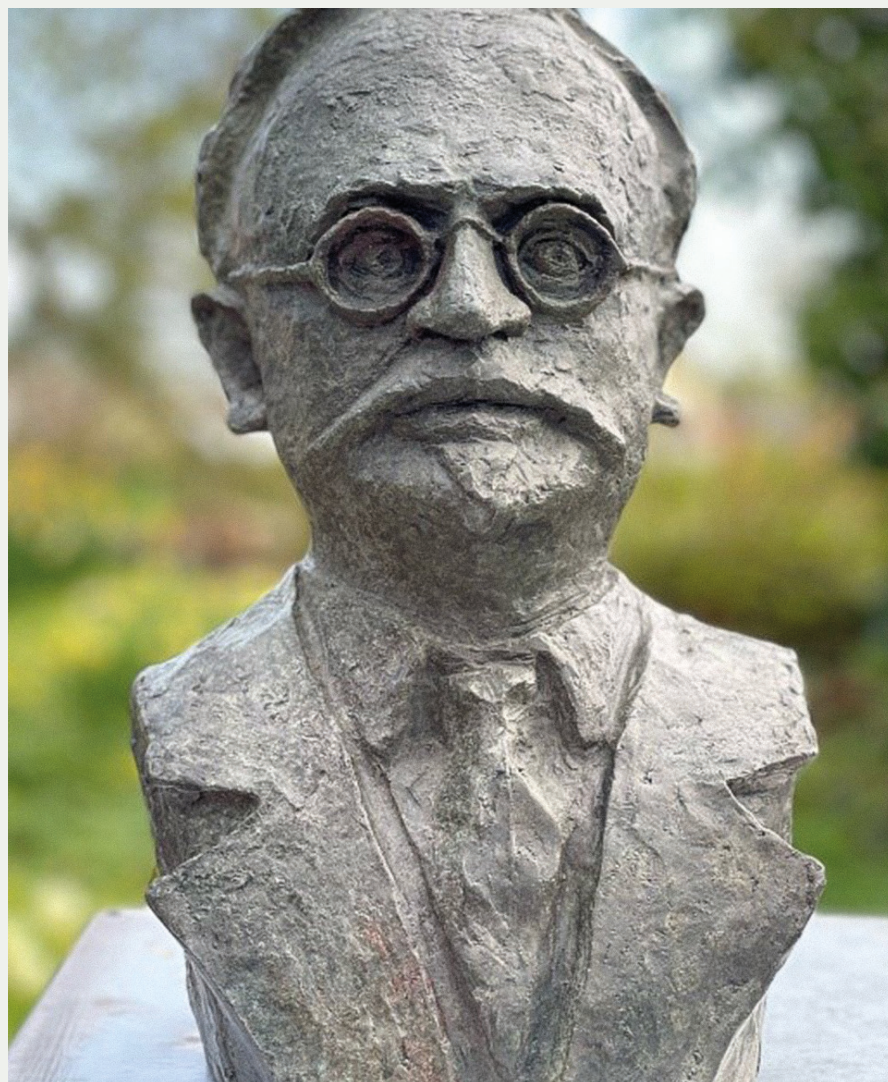
I slutningen af april var Europa-Parlamentets præsident, Roberta Metsola, på besøg hos Mette Frederiksen i Danmark. Anledningen var 50-års jubilæet for Danmarks medlemskab af EU. Roberta Metsola brugte anledningen til at rose, at Danmark altid går forrest, når det gælder klima og ligestilling. – Europa har brug for, at Danmark fortsat fører an, sagde hun.

1. maj fyldt med god stemning

Niels, Marianne og jeg rejste landet tyndt for at holde taler på 1. maj. Det er altid en dag med store smil, glade gensyn og vigtige politiske diskussioner. Tilsammen holdt vi 14 taler fra Horsens i vest til Fælledparken i øst og fra Randers i nord til Holeby i syd. Tak for en dag fyldt med god energi!

SØNDERJYDEN I.P. NIELSEN FYLDTE 150 ÅR

AF FRODE SØRENSEN
FHV. SKATTEMINISTER OG
FOLKETINGSMEDLEM, SØNDERØRG

Sønderjyllands mest markante landspolitiker nogensinde, den socialdemokratiske folketingsmand I.P. Nielsen, fyldte søndag den 23. april 150 år. Den 22. april blev der indviet en flot skulptur af I.P. Nielsen i Byparken i Broager. Skulpturen er udført af kunstneren Vibeke Fonnesberg. Med støtte fra formand Th. Stauning blev den sjællandske bager den 21. september 1920 ved det første folketingsvalg i Sønderjylland efter Genforeningen valgt til Folketinget som den første socialdemokrat. Han sad uafbrudt i Folketinget indtil 1943.

Stauning var helt opmærksom på I.P. Niensens store potentiale som brobygger mellem dansk og tysk. Allerede i 1917 stod I.P. Nielsen i spidsen for et kæmpe hjælpearbejde over for tyske børn, som led nød under 1. verdenskrig. I perioden 1917-1924 sørgede han for, at mere end 34.000 tyske børn kom på 3-6 måneders ophold hos danske familier. Da projektet afsluttedes i 1924, fik han af tyskerne hædersnavnet "Der Kindervater".

I perioden fra hans valg til Folketinget til slutningen af 1920'erne var han manden, der byggede bro mellem de danske og de tyske arbejdere, ikke alene i Sønderjylland, men også på tværs af lande-grænsen. Samarbejdet mellem parti og fagforeninger på tværs af grænsen blev udbygget blandt såvel voksne som unge (DSU & Jussies) frem til 1933, hvor Hitlers magtovertagelse satte en brat stopper for socialdemokraterne i Tyskland og dermed også for samarbejdet tværs over grænsen.

I.P. Niensens aftryk i Sønderjylland er fortsat synlige. "Sønderjysk Hjælpefond" yder i dag støtte til ældre borgere og andre, som har det svært. "I.P. Nielsen Fonden til minde om Dronning Ingrid" modtog midlerne fra salget af feriehome. Fonden uddeler hvert år 300.000-400.000 kr. til aktiviteter til gavn for den sønderjyske ungdom.

Skulpturen blev indviet på en skøn solskinsdag af protektor for I.P. Nielsen Fonden prinsesse Benedikte. Til stede var også forhenværende minister Frode Sørensen, der bød velkommen og fortalte om I.P. Nielsen, ligesom der var taler af borgmester Erik Lauritzen og folketingsmand Benny Engelbrecht, som præsenterede sin nye sang om I.P. Nielsen. 🌹

MINDEORD FOR HENRIK BRO

Torsdag d. 20. april mistede Socialdemokratiets partikontor en vellidt kollega, Henrik Bro.

Henrik blev ansat i 2017 med ansvaret for partiets it og med opgaven at implementere persondataforordningen både på partikontoret og i organisationen. Opgaver, som Henrik arbejdede med i næsten alle sine vågne timer.

Henrik var utrolig hjælpsom, og som kollega fik man sjældent et nej. Mange kandidater har fået hjælp til udarbejdelse af en hjemmeside, og Henrik har igennem tiden svaret på utrolig mange tekniske spørgsmål fra tillidsvalgte i organisationen.

Der var ingen tvivl om, at Henriks hjerte bankede for Socialdemokra-

tiet. Henrik var mangeårig formand for Socialdemokratiet i Egedal, og selvom han overlod formandsposten i andre hænder efter sin ansættelse på partikontoret, så stoppede hans engagement i den lokale partiforening aldrig.

Partiet skylder Henrik Bro en stor tak. Han har loyalt og dedikeret arbejdet for vores parti i mange år både som frivillig og som ansat. Han var en vellidt kollega med masser af humor, og savnet af vores kollega er stort.

Henrik efterlader sig sin hustru, Louise, og sine tre børn, Liva, Viktor og William. Alle vores tanker går til dem i denne svære tid.

Æret være Henrik Bros minde.

LÆS SOCIALDEMOKRATEN DIGITALT – FRAMELD DEN FYSISKE UDGAVE

Vidste du, at du kan framelde dig at få SOCIALDEMOKRATEN i papirudgave og i stedet læse den digitalt? Den mulighed har mange medlemmer allerede gjort brug af. Det kan blandt andet være, fordi de synes, det fysiske eksemplar fylder i postkassen, eller at de er bekymrede for klimaaftrykket.

Vil du framelde det fysiske eksemplar, så send en mail til medlem@socialdemokratiet.dk. Du modtager herefter en e-mail, hver eneste gang der er udgivet et nyt nummer af SOCIALDEMOKRATEN online.

RUNDE FØDSELSDAGE

- **15. juni**
Poul Nyrup Rasmussen, tidl. statsminister, fylder 80 år.
- **18. juni**
Rasmus Prehn, MF og tidl. minister, fylder 50 år.
- **3. juli**
Flemming Møller Mortensen, MF og tidl. minister, fylder 60 år.

VÆR MED

TIL AT SIKRE FREMTIDENS
SOCIALDEMOKRATISKE
RESULTATER OG FÆLLESSKABER

BETÆNK SOCIALDEMOKRATIET I DIT TESTAMENTE

Betænker du partiet i dit testamente, så er du med til at sikre det økonomiske fundament for fremtidens valgkampe, politiske diskussioner og sociale fællesskaber.

Læs mere om arv og testamente på hjemmesiden
www.socialdemokratiet.dk/arv

TAK FOR DIN STØTTE!

NYT MEDLEM: VELKOMMEN TIL TAGE JOHNSEN

Tage Johnsen er 67 år og bor i Stensballe ved Horsens. Han er i dag pensionist, men er uddannet pædagog og har blandt andet været leder af botilbuddene for personer med handicap i Favrskov Kommune.

– Jeg har altid fulgt med i politik og har fulgt udviklingen særligt de seneste år. Jeg synes, at Socialdemokratiet gør meget rigtigt, og det vil jeg gerne støtte op om. Jeg synes, at politikken er fornuftig, og at det er nogle dygtige ministre, der er på holdet.

Tage Johnsen var meget tilfreds med den tidligere socialdemokratiske etpartisregering. Alligevel er han enig i beslutningen om at danne en bred regering hen over midten: – Jeg synes, det er det rigtige på nuværende tidspunkt, fortæller han.

Han har ikke før været partipolitisk aktiv, men har været aktiv i blandt andet Landsforeningen af Landsbysamfund. Han har desuden været fagligt aktiv, blandt andet som formand for socialpædagogernes ledere i Østjylland.

– Det hører med til at arbejde inden for faget, at man også interesserer sig for politikken omkring det, mener han.

Politisk ligger socialområdet ham derfor selvfølgelig meget på sinde. Men også andre af tidens store dagsordener optager ham. – Man skal være et skarn, hvis man ikke interesserer sig for både økonomi og krig og fred i de her tider.

Tage Johnsen er stadig ny i Socialdemokratiet og ved at danne sig et overblik over de forskellige muligheder for at være aktiv. Men han har en klar plan om, at medlemskabet skal bruges aktivt:

– Jeg har en idé om, at jeg vil deltage i de aktiviteter, der kommer lokalt. Og så kunne det være lækkert, hvis man på et tidspunkt får mulighed for at få indflydelse, også på det lokalpolitiske arbejde, slutter han. 🌹

FØLG OS PÅ

@Socialdemokratiet

@Socialdemokratiet

@spolitik

socialdemokratiet.dk